

900641

Anul I. Nr. 9.

24 pagini, lei 20.-

Ianuarie 1938

ROMÂNIA EROICĂ

Revistă pentru promovarea românismului

Director: ION COLFESCU-DELATURDA

Redacția și administrația: CLUJ, str. Vasile Goldiș 18/b. - Telefon Nr. 14—89

„Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai generațiilor de mâine, cari vor fi în acelaș timp eroi spirituali ai neamului în care au văzut lumina zilei.“

(Din „Spirit și Materie“ de I. Colfescu-Delaturda)

Conținutul:

BCU Cluj / Central University Library Cluj
„România Eroică“; România a Românilor.

Italicus: **Memento.**

Prof. George Sofronie: **Un comentariu la problema națională.**

Flavius: **Un singur drept.**

Dr. Ilie Dăianu: **Sufletul eroic al Reginei Maria.**

Ilarion Albu: **Bate vânt de haiducie.**

Ion Colfescu-Delaturda: **Pe marginea unui pelerinaj la Roma.**

Prof. Dan Rădulescu: **Probleme actuale de politică economică.**

Ștefan Peneș: **Regimul naționalist și clasa de mijloc românească.**

Dtru. S. Chițu: **Răbojul vremii...**

Cronici: **Cărți-Reviste. — Presa din provincie.**

Abonament anual 250 lei; instituții și străinătate 500 lei. Abonament de sprijin 1500 lei.

PRESA DIN PROVINCIE

„România creștină“, apare săptămânal la Chișinău în anul al III-lea sub direcția Dlui Sergiu Florescu. Noi, din inima Ardealului, ne dăm seama de greutatea cu cari are să lupte această foaie în capitala provinciei dintre Prut și Nistru, în care străinismul e în floare. Examinând numerile ce ne-au sosit până în prezent, am putut constata că variatele probleme pe care le ating valoroșii săi scriitori și luptele pe cari le inițiază pe terenul național o face indispensabilă în regiunea unde apare și îi pregătește un mare rol pentru viitor. Cititorii noștri, în curent cu marile necesități de afirmațiune ale românismului de pretutindeni, vor avea mult de câștigat, abonând și citind acest ziar.

„Solidaritatea“, apare săptămânal la Carei în anul II-lea. Intr'un oraș instrăinat, unde este nevoie de multă inimă și suflet românesc, scriitorii acestei foi sunt la locul lor. Cu multă energie și vigoare tinerească, ei sunt și vor putea fi, pentru viitor, o cât mai puternică pârghie de romanizare și afirmațiune românească.

„Școala Maramurășeană“, gazetă pedagogică a învățătorilor din regiune, în anul I No. 4—5 judecând după ce ne stă în față, constatăm că Sighetul a dobândit prin această publicațiune o nouă pulsație românească. Vom urmări cu toată dragostea noua foie, intrucât autorii ei au înainte un imens ogor de afirmațiune națională, în mare parte încă nedesțelenit.

„Semănătorul“ organ învățătoresc, în anul al VII-lea, apare la Bazargic, sub direcția Dlui I. Nedelcu.

Învățătorul român se afirmă și aici ca pretutindeni, sănătos și viguros, cu toată mizeria în care e pus să trăiască de o stăpânire care încă nu-și dă seama de rolul imens pe care trebuie să-l joace pentru pregătirea viitorului neamului acestuia. În Caliacra, ca prin toate regiunile expuse, sunt probleme grele de rezolvat. Urâm Dlui Nedelcu și valoroșilor săi colaboratori spor, la muncă și orizont larg, pentru a putea vedea departe și a reacționa cu tărie.

„Știrea“, ziar de curaj și atitudine, apare la Botoșani în anul al VIII-lea, sub direcția Dlui Cristian Ciomac. În Nov. a implinit șapte ani de apariție. Ziarul trece peste interesele locale, interesând probleme de ordin general și urmărind cu tenacitate interesele generale ale țării. Noi urâm — Știrea — viață lungă și roade bogate, căci în regiunea unde se găsește străinul și-a făcut cuib și românul tânjește.

„Telegraful Român“, organul Metropoliei din Sibiu, întemeiat cu 85 de ani în urmă, de neuitatul Andrei Șaguna, apare și astăzi săptămânal și este tot atât de tânăr ca și la început, cu toată vârsta sa matusalemică, pentru un organ de luptă românească. Deși organul se intitulează național bisericesc, el înbrățișează problemele generale ale neamului dându-le o directivă populară și practică. Fără a intra în considerațiuni de nuanțe confesionale cari nu sunt în genul nostru, acest organul de luptă este semănat și îngrijit de o pleiadă de omeni cari mențin cu vigoare vechile directive.

„Infrățirea“, apare la Timișoara sub direcția Dlui Șimion Dreșa în anul al V-lea, cu subiecte de partid și interese locale.

„IRIS“

**Societate Anonimă Română pentru
Industria Ceramică, Cluj**

Prima fabrică românească de porțelan din România

Birourile și Uzinele:

Cluj, str. Chintăului Nr. 74. — Telefon: 19—26.

Depozitul de desfacere:

Cluj, Str. Memorandului Nr. 22.

PRODUCE:

Porțelan: Articole de menaj, albe și decorate. — Articole electrotehnice. — Articole farmaceutice.

Sobe de teracotă: În forme și culori diferite de cea mai bună și frumoasă calitate, toate căptușite cu material refractar de „Chamotte“.

Chamotte: Cărămizi refractare normale și în forme speciale de rezistență superioară, apoi mortar refractar de aceeași rezistență.

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTA PENTRU PROMOVAREA ROMÂNISMULUI

Director:
Ion Colfescu-Delaturda

APARE LUNAR

Redacția și administrația:
Cluj, str. V. Goldiș 18/b
Telefon 14-89

România a Românilor

În „Spirit și Materie“, la 1935, am spus: Omenirea merge cu pași giganti spre o singură turmă și un păstor“. Spiritul unifică, materia divide. Spiritul e disciplină, ordine, armonie, iubire, creațiune; materia e ură, invidie, anarhie, haos. Iar în numărul prim al acestei reviste ne-am fixat ca program: nu ne interesează oamenii, ci ideile cari îi animează. Omul e un complex care poate prezenta diferite aspecte. Noi trebuie să căutăm și să cultivăm pe acela care implică cultivarea și creațiunea lui pentru aspectul eroic al vieții.

În „Război și Civilizație“, la 1923, am afirmat: Evreul e, prin definiție, o ființă dizolvantă. Averile acumulate de el nu sunt dela Dumnezeu, ci dela Diavolul. Dacă Dumnezeu vrea să pedepsească un popor îl invadează cu poporul evreu. Prezența și înmulțirea lui într'un corp străin însemnează dizoluția și moartea. Tot acolo am spus că pe un corp sănătos acest microb nu trăește. Prezența și înmulțirea lui implică tare adânci, maladii organice, cari trebuiesc tămăduite. Însănătoșirea morală a unui popor e prima operă de făcut pentru vindecare, dacă cancerul acesta a pătruns adânc în măruntaiele lui.

Țara și poporul acesta se sbat de multă vreme într'o mocirlă morală, aspect hidos al claselor conducătoare, produse

istorice, cari n'au nimic de a face cu fondul lui moral și cu aptitudinile lui spirituale și creatoare. Acesta clase au înlesnit și cultivat cangrena semită, din lipsă totală de orizont și grație materialismului abject cari le făcea substanța reală a vieții, oricari erau hainele exterioare și mincinoase cu cari se îmbrăcau, pentru a induce în eroare, și pentru a-și asigura existența și dezvoltarea.

După lupte grele, s'a ajuns la un guvern naționalist. Din acest guvern face parte patriarhul naționalismului românesc, profesorul A. C. Cuza, iar poetul durerilor neamului, Octavian Goga, este președintele Consiliului de Miniștri. Trebuie să accentuăm că, fără intransigența naționalistă a lui A. C. Cuza, fără lupta lui dâră de o jumătate de veac, aspectul de azi al vieții publice nu ar fi fost acela pe cari îl trăim. Acest „huligan“, trecând peste toate piedecile ce i se puneau în cale, și înfruntând toate furtunile, a făcut să se vază și să se trăiască adevărul că mântuirea țării stă în eliminarea evreului din viața noastră publică, eliminare care implică alungarea anarhiei morale și eroizarea națiunii. Subt o formă sau alta, ca profesor și ca om politic, el a făcut să se producă sămânța de eroism, care astăzi rodește, se răspândește și activează pe tot cuprinsul țării, determinând marea

noastră renaștere națională, concomitent cu diseminarea acestui spirit eroic pe pământul țării.

Nu ne propunem astăzi de a analiza componentele și virtuțile morale sau slăbiciunile eventuale pe cari le-ar prezenta actuala conducere a țării. Nu este în intențiile noastre și nu ar fi rodnică. Un singur lucru ne interesează, și ținem ca să-l scoatem în evidență pentru cetitorii noștri, în conformitate cu linia noastră rigidă de acțiune: Naționalismul implică spiritualizare, moralizare, dinamizare, eroism. Implică nașterea omului a doua oară în neamul lui, aruncarea țelului vieții, nu în materialism și parvenire, ci în sacrificiu și eroism.

Trăim într'o epocă de tranziție. Lumea veche materialistă și lumea nouă eroică se combat amestecându-se. Morala lui Christ ne stă însă în față: Să descoperi,

spiritul divin din om, și să-l cultivi, și tot restul să nu existe pentru tine, decât ca obiect de combatere fără cruțare. E o operă mare și grea, ce ne stă în cale. Și nu trebuie să pierdem din vedere nici un moment, că lupta gigantică pentru însănătoșirea morală a acestui popor, pentru creațiunea lui în ordine spirituală, implică căderi și ridicări, aspecte înalte și josnice. Să nu ne descurajem pentru josiții și să nu ne îmbătăm de victorii. Să căutăm sănătatea neamului în tot și în toate, șiind bine că nu putem să ajungem la spiritualizarea lui, la însănătoșirea lui morală, decât urmând principiul evanghelic: o singură turmă și un singur păstor.

Nici o defecțiune de nici un fel: **Toți pentru unul și unul pentru toți**, în aceeași linie de luptă și pentru același ideal.

„România Eroică“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Memento:

Spiritualizarea acestui neam e pe drum. Să fim însă atenți: transformarea să nu fie la suprafață; lumea veche să nu îmbrace haina lumii noi; să nu cultivăm păcate vechi sub forme ademenitoare. Transformarea trebuie să fie pe deantregul.

Să ne dăm seama de un lucru: ori ce-ar face lumea veche, ea e pe deplin prizonieră. Se mai poate camufla; dar nu mai are sorți de viață. Să punem fiecare umărul pentru prăbușirea ei cu un moment mai curând.

Nu putem lăsa ca să ne ia înainte alte popoare. Nu mai putem sta în adormire. Ne trebuiesc animatori, oameni de acțiune, energii cari să scoată din adâncuri și să canalizeze energiile creatoare ale neamului și să stârpească puroiul care se agită la suprafață.

Iși fac iluzii democrației noastre, cași democrații de pretutindeni, dacă cred că mai pot ține în loc avalanșa. S'a putut vedea în politica externă și s'a putut vedea și în politica internă a țării noastre. Naționalizarea, dinamizarea, liberarea națiunilor, înlăturarea și distrugerea elementelor corupătoare, dizolvante și destructive este în plină ascensiune.

Popoarele au dreptul să trăiască și să prospereze. Ele nu pot fi condamnate la moarte prin democrație anarhică și distructivă. Dărâmarea ei e fatală. E o chestie de timp. Cine merge cu democrația, merge, cu imoralitatea, la moarte sigură. Toată desfășurarea evenimentelor de după război ne-o dovedește: Germania înfrântă, a câștigat ulterior războiul cel mare prin regenerarea ei totală, grație tocmai înfângerii ce a suferit. Italia, pe marginea răpăstiei, s'a refăcut ca din pământ.

Ce mai așteptăm noi!

Italicus.

Cocterus censeo Cartaginem delendam esse. Cato.

Un comentariu la problema națională

de GEORGE SOFRONIE
 Profesor la Universitatea din Cluj

Trăim fără indoială vremuri, când în lupta de ideologii, ce se duce pe plan internațional, — oricât ar ignora-o unii, sau ar voi-o acoperită alții, — curentul *naționalist* câștigă teren, corectând desordonatele manifestări ale unei democrații, care trebuie păstrată în esența ei și în măsura-i compatibilă cu datele problemei naționale, dar care se cere îndepărtată în exagerările și abuzurile ei. Fenomenul nu este decât natural, și, prin tendința-i de generalizare, el apare ca o caracteristică a acestui al XX-lea veac, care începe odată cu anul 1919, pentru istoria diplomatică. El este apoi întru totul logic, pentru cine nu uită că noua așezare internațională de după război, ea însăși, — consacrată în drept și în fapt prin Tratatul din 1919—1920, — a fost construită pe ideea de generalizare a Statului național, de recunoaștere a *primatului* acestei forme de Stat, în noua comunitate a popoarelor, ca una ce este privită de conștiința juridică a majorității Națiunilor, ca mai superioară și mai apropiată de ideea de dreptate, decât oricare altă formă de Stat. experimentată de istoria umanității.

Ori, dacă se poate vorbi, ca despre un adevăr ce se desprinde cu grăitoare semnificație din textele numeroase ale acestor piloni juridici ai noului ordin internațional, cum sunt ultimile Tratat de pace, de întâietatea recunoscută Statului național, nu este decât deopotrivă firesc ca națiunile satisfăcute în legitimele și secularele lor revendicări, — după un îndelungat război, la baza căruia, nu se poate nega că a fost o veche și nesoluționată problemă a naționalităților, — să urmărească, într-o vreme de nouă și impetuoasă redeschidere a lor, realizarea și înlăuntrul hotarelor lor, ca o vie și puternică realitate, a Statului național. Și nu este altceva acest Stat *național*, dacă privim în această lumină, decât un organism *suveran*, cu liberă și nestingherită mișcare și acțiune înlăuntru și înafara hotarelor sale, care să nu contravină unui minimum de cooperare cu celelalte organisme asemănătoare, dar între fruntariile căruia, națiunea ce-i dă numele să aibă un *necontestat primat, în ordinea politică, economică și culturală*.

A lucra înspre acest tel, apare astfel și ca

un drept și ca o datorie pentru o națiune, care pretinde că trăește într'un Stat național, și pe care ține să-l transmită generațiilor următoare.

Și nu poate fi atunci, mai gravă și mai primejdioasă greșală, a se pretinde cum adeseori se întâmplă, că atot puternice *angajamente internaționale* se opun, în ceea ce privește, concretizării în acest sens a Statului național român, în care o națiune, arătată de o întreagă desvoltare istorică, ca deosebit de generoasă și tolerantă, să fie repusă în drepturile-i confiscate, sau îndelung timp nevalorificate, în ordinea politică, economică și culturală.

Care ar fi aceste angajamente ce ar ignora dinamismul specific vieții unui popor, ce tinde spre desăvârșirea misiunii sale istorice? Se învoacă în totdeauna acel ansamblu de dispozițiuni ce constituie regimul de protecțiune a minorităților. Dar se ignorează că Tratatul din 9 Decembrie 1919, nedrept față de noi, prin caracteru-i de *excepțiune*, acelaș de altfel față de toți obligatarii Tratatelor „adiționale”, și prin uitarea liberalelor dispozițiuni ale Constituției noastre, ca și printr'o forțată soluționare a problemei evreiești, — nu poate nici el pretinde, decât la egalitatea de drept, recunoscută minoritarilor, ca indivizi, *nu ca grupări colective*, și nici de cum la un regim de privilegiu.

Căci nu au voit altceva făuritorii acestui Tratat, decât consolidarea nouilor State naționale, create sau întregite teritorialicește, prin armonizarea principiului național, creator de State, cu ideea de protecțiune, și nu ridicarea unuia contra celuilalt. Și cine știe să descifreze spiritul și litera acestui act internațional, vede cu ușurință îndreptățirea acelor formule ce frământă vremea noastră, ca „primatul muncii românești”, „*numerus valahicus*”, „România a Românilor”. Lozinci ce devin tot mai mult împământenite în conștiința acestei Țări, în-cât le găsim afirmate cu sporită putere, sub o formă sau alta, sub un nume sau altul, în tot mai numeroase programe de partide politice, din titulatura și concepția organică a cărora nu lipsește termenul „democrație”.

Nici problema tratamentului străinilor, — de veche preocupare în dreptul ginților, — nu se poate opune, când este drept înțeleasă, la desăvârșirea Statului național românesc.

Căci dotați cu un minimum de drepturi civile și de libertăți publice, ei nu se pot integra la nesfârșit în Comunitatea românească, care refuzându-le beneficiul drepturilor politice, este deopotrivă îndreptățită să ia la caz de nevoie, măsurile ce-i permite acel *drept de conservare și perpetuare a ființei Statului*, — recunoscut de dreptul popoarelor tuturor organismelor suverane, — care pot merge până la interzicerea accesului teritoriului național. Și cu atât mai multă îndreptățire poate păși această comunitate românească, — în ziua când ea resimte ca o primejdie, ruptura de echilibru economic, — prezența în rândurile unei cetățenii, adeseori uzurpată de către străinul în căutare de bună stare materială, dar rămas străin prin simțire, de tot ce este românesc, — la măsurile poruncite de împrejurări. Căci dacă un minimum de umanitate rămâne o cerință a vremurilor de astăzi, dacă procedurile violente nu trebuiesc practicate, nu mai puțin apare ca un imperativ al ceasului de față, venit dintr'o întreagă dezvoltare istorică, repunerea națiunii în posibilități și în drepturi, prin tot ce legea modernă și dreptatea unei cauze, o permit.

Astăzi sunt numeroși acei fruntași ai vieții noastre publice, cari se străduiesc să dea ființă

acestei supreme porunci, sau să-i interpreteze datele. Ni se pare însă, că o interpretare, de grăitoare semnificație, trebuie reținută, și paternitatea ei atribuită profesorului Nicolae Iorga, inițiator al binevenitei acțiuni economice a Ligii Culturale, acest organism ce și-a câștigat atâtea merite la recunoștința românească. Căci arătând decurând, ce îl călăuzește în această acțiune, accentua că nu violența, nici jignirea sau ura, îi servesc de îndreptar, ci numai legătura *națională*, mai puternică ca toate celelalte: „Eu sunt un om al neamului meu, și am față de dânsul o nesfârșită datorie. Mă doare să-l văd sărac și robitor oriunde, și cu atât mai mult în Țara lui însăș... Atunci când ai mei vor fi întâiu mulțumiți, se vor putea gândi la ce se poate da, din prisosul lor, altora”.

Nu s'ar putea mai definitivă interpretare, scoasă din anormalul zilelor de astăzi, și sprijinită pe învățămintele trecutului, cari să ne arate mai bine în ce spirit trebuiesc privite, atunci când cercetăm fenomenul național, întinderea și conținutul angajamentelor internaționale. Într'adevăr, oricari și oricâte ar fi ele, nu pot paraliza dinamica națională, oprind în loc realizarea *primatului* națiunii majoritare, în interiorul frunțurilor, — ceea ce nu înseamnă nicidecum ignorarea drepturilor firești, dar rațional concepute și armonizate cu ideea și interesul de *Stat național*, — din moment ce se recunoaște acestuia, un necontestat primat și în ordinea internațională.

Un singur drept

Războiul cel mare a dus la aspectul actual al Europei și la expansiunea de azi a Japoniei. Un nou război, acela care e în perspectivă, acela la care se lucrează acum cu febrilitate pretutindeni, va duce la eliminarea albilor din Asia. Sunt etape fatale pe cari le pregătesc marile democrații, cari își închipuiesc că omenirea poate fi anchilozată și ținută pe loc în virtutea intereselor perimate ce au de apărut și la cari ne-am înhămat și noi din pură nepricepere și din lipsă de orizont.

De oamenii de turmă, ca aceia cari suntem noi încă, nu se pricepe că a trecut vremea exploatării omului prin om, că a sosit aceea care garantează fiecăruia un loc sub soare și care face ca o configurațiune de puteri și de expansiuni să nu poată fi perpetuată în dauna

altor puteri sau altor stări sociale, determinate de noul spirit creator care a pus și continuă a pune stăpânire pe popoare.

Singurul drept e creațiunea în ordine spirituală, organizarea și punerea în valoare a omenirii, prin iubirea din care va isvoră adevărata dreptate, care va înlătura dreptatea aparentă, la adăpostul căreia lucrează puterile întinericului intitulat, democrație, bolșevism și judaism. Puterile democratice vor trebui să înțeleagă că, sau se adaptează mediului celui nou, sau vor provoca războiul la care se lucrează cu atâta febrilitate, care însă va determina înstăpânirea rasei galbene pe pământ, le va desființa ca puteri mondiale și la va reduce la justa lor expresie, astfel după cum au fost reduse Turcia și Austro-Ungaria de eri.

Flavius.

Sufletul eroic al Reginei Maria

de Dr. ILIE DĂIANU

Tocmai am isprăvit de citit volumul din urmă (al III-lea) din „Povestea Vieții mele”, de M. Sa Regina Maria a României. Sunt adânc mișcat de această împărtășire spirituală cu o carte din care exală cel mai autentic suflet eroic.

Nu vreau să mă opresc la frumusețea pur artistică a acestei opere. Se știe în toată lumea ce talent viguros de scriitoare este mândra Mamă a răniților din războiul unirii.

Nu mă opresc la frumusețea stilului și ușurătatea parfumată cu care curge părăul acestei regale „Povești”. Dar nu pot să nu spun cât de mult m'a zguduit în acest volum măreția caracterului eroic al Reginei României, care, nu numai s'a identificat desăvârșit cu sufletul românesc, ci, într'un moment istoric de lungă durată, a fost aproape singurul suport al destinului neamului nostru.

Regele Ferdinand a fost mare înainte de a începe războiul; pentru că s'a învins pe sine însuși; pentru că a rupt legăturile seculare cu familia sa și cu patria de obârșie, supunându-se glasului sângelui românesc, pe care l-a adoptat cu sinceritate și loialitate. Dar când a venit ne mai pomenită criză a României, după tradairea ce a săvârșit armata aliată a Rusiei la sfârșitul anului 1916 — a trebuit, vrând-nevrând, să capituleze și să accepte un armistițiu și o pace impusă de dușmanul biruitor pentru moment; sub condițiuni umiltoare, cari excludeau orice aspirație de unire națională a Românilor.

În această clipă istorică, un singur suflet a rămas neînfrânt, nesupus tiranului dușman, sufletul mândrei Regine Maria. Cât a trebuit să sufere în urma acestei atitudini — abia se poate închipui. Dar a suferit cu tărie eroică, cu resemnare în voia Domnului, cu nezguduită nădejde că trebuie să vie răzbunarea și triumful dreptății.

Extraordinar de tragice sunt momentele vieții din acea epocă de culminație a suferințelor unui suflet de femeie, de Regină; dar sunt momente de covârșitor eroism, în cel mai înalt sens al sacrificiului pentru binele Țării.

Toată „Povestea vieții mele” este o lectură fermecătoare. Dar paginile acestui volum,

în care se cuprinde dezastrul suprem și tragedia neamului, sau a familiei regale, sunt atât de uluitoare, atât de sgâlțâitoare, încât ar trebui să le cunoască fiește care Român, care ține să cunoască antecedentele eliberării și unirii noastre naționale. Sunt fiori zguduitori, purificători, după care îți vine să cazi în genunchi, ca la o spovedanie înaintea lui Dumnezeu ca să ne deslege de blăstăm, sub care am căzut.

E cu neputință să apropii pe cineva de acest zbucium sufletesc, fără a ceti întreg volumul, dar câteva pasagii smulse de ici-colo vor da o mică gustare din acest amar al tragicului. Iată câteva rânduri din 3/16 Noiembrie 1917.

„Ultimele vești din Rusia au fost atât deperate și atât de îngrozitoare pentru noi, încât Nando (așa dezmiarda Regina pe Regele Ferdinand) spune, că vede apropiindu-se sfârșitul cu pași uriași. Eu încerc să-l îmbărbătez, să-i dovedesc că nădejdea nu e încă pierdută, dar nu pot lupta împotriva veștilor precise și rele decât cu instinctul și încrederea din mine, astfel încât argumentele mele nu prea 'au putere convingătoare. Rușii au luat hotărârea să ceară pace și încearcă să ne silească să facem și noi la fel, iar dacă nu vrem, declară, că vor lua familia regală prizonieră, împreună cu guvernul”, (pag. 364).

„Un aliat care târăște după el în prăpastie țara noastră deși ea s'a purtat cu o neasemănată vitejie...”

„Oare, care va fi soarta noastră personală? Nu știu, sunt atât de strâns legată de țara mea, încât nu-mi pot închipui o soartă a mea, o soartă care să nu fie deopotrivă cu a țării...”

„Inima mi-e sfâșiată de un chin grozav, mi se pare că citesc osânda în fiecare privire. Mă simt murind treptat, în pofida splendidei mele sănătății, șiputeri, și a vitejiei mele încă neînfrântă”, (pag. 386).

„Austria nu vrea să trateze cu România nimic decât pe baza punctelor stabilite de ea. În sensul acelor toți Aliații trebuie să părăsească în termen fix pământul țării, altfel vor fi făcuți prizonieri. Trebuie să se despartă deci țara, și Regina mai ales, și de puținii prietini binevoitori, ca gen. Berthelot și toți Ministrii

plenipotențiarilor ai aliaților. O lovitură morală grozavă. O masă intimă la Regina de adio prietinelor străine. Enescu cântă bucăți de minunată frumusețe. Regina îl roagă să cânte simfonia „Le Queux”.

„...și acolo, înconjurată de prietenii care aveau să ne părăsească a doua zi, în umilirea și desnadejdea noastră, ascultai cu tot sufletul acea muzică de o frumusețe supra-omenească. În fiecare notă mi-se părea, că aud strigătul de agonie al țării noastre, iar în agonie țării noastre se amesteca dârzenia rănită, însă neînvingătoare, a unei Regine, care încerca cu ultima putere să ducă poporul pe singura cărare ce i se părea vrednică de el. Tragic a fost și acel ceas. Stam acolo înconjurată de toți cei ce înfățișau speranța și mândria noastră precum și drepturile mele de Regină liberă în luptă pentru cauza în care credea, în pofida dezastrelor strivitoare. Enescu sta drept, liniștit în mijlocul furtunii, și cânta ca un zeu, una din cele mai splendide bucăți de muzică ce s'a scris vreodată și mi se părea că în sunetul vioarei lui se tânguia în hohote de jale, în nopți, toată durerea sufletului meu, pe care nu o puteam rosti în cuvinte, (pag. 459).

În ziua următoare, 9 Martie 1918, au plecat din Iași 5 trenuri, diferite, și cu fiecare plecau cei mai devotați prieteni ai României și ai visurilor ei, pentru cari au murit sute de mii din cei mai frumoși feciori ai țării. Toți își luau rămas bun, mișcător, înduioșător.

„Mi-se pare — scrie Regina în ziarul său — că Berthelot a fost cel din urmă, și după ce plecă și el, intrai în camera Elisabetei și începui să plâng... să plâng, ca și cum toată viața mea n'aveam să mai fac altceva, decât să vărs lacrimi, din pricina acestei fapte, pe care n'o pot uita: izgonirea prietinelor, cari veniseră să lupte pentru noi, despărțirea de toți cei, care întruchipau cauza noastră, dreptul nostru de a pași pe calea izbânzii, dreptul nostru la libertate (pag. 457). În ziua următoare Regina notează în ziarul său:

„Ziua întregă n'au încetat de a veni cei mai credincioși și mi se părea, că-mi fac vizite de condoleanță pentru moartea unei ființe atât de scumpe, căci nu fusese ieri ziua înmormântării tuturor nădejdelor noastre?”

II.

Totuși, Regina nu-și pierde nădejdea. Scrie o scrisoare Regelui George al Angliei, și profită de ultimul englez curier ca să i-o ducă.

În scrisoare zice, între altele:

„Vei lupta și vei învinge, și în ziua biruinții să nu ne uiți...”

„...Mai bine aș fi murit cu toți soldații noștri până la unul, decât să mărturisesc că am fost înfrântă; căci nu degeaba am în vine sânge englez”. Semnează: „Verișoara ta, care te iubește: Missy.”

În 17 Martie scrie: „Soarele strălucește splendid, însă disperarea se furișează tot mai aproape de inima mea...”

...nu mai sunt Regina Maria, sunt o ființă cu totul alta, o ființă care nu se mai recunoaște, care nu mai are loc sub soare”.

Peste câteva zile îi moare și femeia ce o îngrijea, călugărița italiană, Sora Pucci. „Am fost lângă ea până în clipa sfârșitului. A murit așa cum trăise, ca o sfântă”, (pag. 471).

După înmormântarea călugăriței scrie în ziarul său:

„Acuma ai plecat (Scumpă soră Pucci), ai plecat tocmai în clipa când inima mea a trebuit să renunțe la atâtea. Mi-ai făgăduit să te rogi în cer pentru mine și pentru țara mea, și sunt sigură, că ai s'o faci. Singurul crin roșu ce ți l-am adus când ai murit era încă proaspăt și a fost singura floare ce ai avut-o pe sicriu, acel crin roșu, stema Florenței, orașul în care îți ai obârșia...”

În 7 Aprilie scrie:

„Niciodată în viața mea n'am simțit suferința, ca în ziua aceasta. Uneori mi se pare cu adevărat, că încep să-mi pierd mintea”.

Își caută mângâiere în muncă. Aleargă pe fostul front și vizitează armata în diferite comandamente. Tranșeele părăsite.

„De alungul șoselelor se adunaseră în pâlcuri trupele în jurul focului, și când ne vedeau trecând, se repezeau spre marginea drumului cu torțe în mână strigând urale din toate puterile. Era o priveliște încântătoare. În România toate lucrurile sunt de un pitoresc care te zguduie”.

În fine apare o rază de lumină pe cerul înorat. La 10 Aprilie notează Regina cu rezervă:

„Basarabia s'a declarat alipită de România; aceasta ne pricinuește o mare bucurie. Ar trebui și eu să mă bucur, dar am pierdut obiceiul de a mă bucura; nu pot decât să privesc viitorul cu teamă și să mă întreb ce necazuri noi vor izvorâ din aceasta”.

În 14 Aprilie face aceste reflexii:

„Nu e fiecare om un erou; în unele firi

intră și compromisuri și sunt pe lume mai multe feluri de a îndura nenorocirea.

„...De obicei, de câte ori lucrurile iau o întorsătură rea, omenirea caută pe cineva, în spinarea căruia să pună toată vina. În ziua de azi ajunsesem eu cel încărcat cu toată vina”, (pag. 487).

În Vinerea mare asistă într'un sat, Onești, la slujbă în biserică.

„Biserica devine neîncăpătoare de soldați și de țărani. Incunjurarea bisericii a fost încântător de pitorească. Ne urmau sute de soldați și de țărani cu lumânările în mână, și în depărtare se zărea marele cimitir militar, o adevărată oaste de cruci albe. Sub pomii năpădiți de floare aproape fiecare mormânt purta o luminiță”, (pag. 493).

„...Duminica Paștelui am petrecut-o pe deantregul printre țărani, trecând din sat în sat. Îmi place să colind în mijlocul acestui popor liniștit și senin. Răbdarea lor e atât de minunată și dorința mea cea mai mare era să-i ajut pe cât era cu putință”.

În 8 Iunie asistă la un parastas pentru soldații căzuți în războiu.

„Slujba a fost de toată frumuseța, biserica era plină de steagurile regimentelor, cântările erau minunate și însuflețirea tuturor era mare. Imbrăcăta în uniforma albă a Crucii Roșii, cu lumânarea în mână, mă uitam de sus la lumea adunată și mă simțeam atât de adânc mama acestui popor îndurerat, sfâșiat, și atât de iubit încât mă cuprinsese o nemaipomenită sguđuire în clipa când minunatul cor învăluisese în valurile sale marea biserică.

„...Crezusem, că eram menită, să fiu Regină mulțumită și nebiruită; toată firea mea par'că îmi făgăduia aceasta.

Se părea, că sunt anume făurită pentru a juca acest rol. Și iată că dimpotrivă mi-a fost scris să fiu o Regină tragică, învinsă; mult mai tragică, decât a fost Carmen Sylva, deși vorbea necontentit de coroana ei de spini”. Eu nu simțeam, că menirea mea era să fiu martiră și totuș se părea că Dumnezeu a ales anume pe Nando și pe mine, ca să purtăm o Cruce care uneori pare că aproape covârșește puterile noastre”, (pag. 497).

Se mângăia cu faptele milostivirei deaproapelui.

„Uneori luam un car cu boi, îl umpleam cu merinde și cu de ale îmbrăcăminteii, ne croiam drumul cu greutate în sus și în jos pe coaste de deal povărnite, și intram în câte un

sat, încărcăți cu toate neprețuitele lucruri atât de trebuincioase, ce nu se mai puteau cum-păra și cu care nu se mai întâlneră țărani de mai multe luni”, (pag. 507).

Vara scapă de Iași și se așează la Bicaz. Cutreeră munții și descopere colțuri tănuite de mari frumuseți alinătoare pentru o inimă rănită.

În 1 Aug. 1918 scrie:

„Caut totdeauna locul pe care să mi clădesc „Casa albă a visurilor mele”. Azi l-am găsit: un plai minunat pe o înălțime sub care se desfășoară un șir de pajiști verzi de-o frumusețe dumnezeiască, pajiști ce se coboară treptat în chip de terase, având drept fundal Ceahlăul. Dacă mi-aș clădi casa pe o culme, aș așeza-o spre un fundal de munți încruntați și de codri întunecoși, însă în fața mea s'ar desfășura o largă și zimbitoare întindere de verdeață. N'ar fi nimic preț împrejmuț și totuși ar fi un cadru măreț și romantic”.

În hoinărerile acestea se fac descoperiri neașteptate. De pildă:

„Ajunserăm în sfârșit la un luminiș în pădure, o mică pajiște verde; aici descoperiram o mănăstire mititică de lemn; scundă, cenușie și părăsită, păzită numai de câți-va călugări bătrâni, îmbrăcați în rase jerpelute, asemenea „bătrânelor mele ciupercei” dela Durău.

Toate acestea păreau, că nu fac parte din viața de toate zilele. Ba chiar îți venea să crezi că te găsești deodată într'un basm de demult, uitat, departe de orice lucru adevărat. Călugării ne priveau clipind din pleoape, aproape necrezându-și ochilor. Când și-au dat seamă cine eram s'au pornit pe îngenucheri și unul din moșnegii mucegăiți se duse târșind, să tragă un biet clopot tânguitor, care părea, că dă glas uimirii lui, deși încerca să fie impunător și bineprimitor”, (pag. 549).

În Octombrie 1918 situația să schimbă în favorul aliaților. Vești bune vin una după alta.

Bulgaria primește condițiile de pace ale aliaților. Țarul Ferdinand abzice în favorul fiului său și pleacă spre Ungaria. Noul cancelar al germaniei prințul Max v. Baden e hotărât să înceapă tratativele de pace pe baza principiilor Wilsoniene. Frontul de sud al dușmanilor s'a năruit. În Turcia guvernul s'a răsturnat. Francezii înaintează. Sârbii sunt la Nistru. Germanii și-au părăsit pozițiile. La 22 Oct. un aviator francez sboară deasupra Iașului aducând vești. Îi aduce Reginei scrisoare dela Regele Angliei, și alți prieteni și prietene.

Aliații sosesc la Dunăre. La București însuflețire mare. Nădejdea amorțită învie.

La 29 Oct. ziua natală a Reginei îi aduce pe lângă felicitări multe și știri tot mai înviorătoare.

Austria propune pace separată. Germania părăsită de aliata sa principală. Turcii s'au predat. Dardanelele sunt deschise. Nu mai suntem despărțiți de lume; nu vom fi înfomețați. Austria se destramă în bucăți.

La 2 Nov. e la Iași ziua Morților și a morții prințului Mircea, neuitatul copil. Nădejdea de a-i revedea mormântul în bis. dela Cotroceni, stăpânește.

Regina se reîntoarce în colțișorul său de la Bicz.

Aci, la 7 Nov. Regina are prilejul să scrie:

„Mi se pare, că Germania a fost îngenunchiată și că e părăsită de toată lumea. Capitulara Austriei a lăsat deschisă granița de sud a Germaniei. Bavaria e în primejdie. Pe frontul apusean înaintează neconținut armatele aliate. Câteva din trupele noastre au fost chemate în Bucovina, să facă ordine. Toți Românii de dincolo de fostele noastre granițe sau declarat liberi să se unească într'un singur mare neam. Visul unei Români Mari pare că se îndeplinește. Toate sunt atât de nemaiauzite, încât nu le pot crede...”

„... Eu am crezut totdeauna în izbânda finală a Alianților; am fost dintre cei cari nu s'au îndoit niciodată, chiar în ceasurile cele mai negre, dar niciodată nu mi-am făurit iluzia, că voi fi înfăptuitoarea visului „România Mare”...”

„Regele a decretat sufragiul universal și împărțirea pământului la țărani. ... Dacă va mai putea înfăptui și Unirea tuturor Românilor, atunci în adevăr își va fi primit răsplata pentru marea jertfă ce a făcut-o când a pornit războiul. Inima mi-e prea plină ca să pot scrie toate deslușit.

... „Primesc nenumărate telegrame entuziaste. A început să se răspândească iarăși cu o nouă însuflețire strigătul de „Impărăteasa tuturor Românilor, și e ceva mai îndreptățit decât acum doi ani.

La 10 Nov., ultima zi din Bicz, scrie între altele:

... „Kaiserul Wilhelm și Principele moștenitor au abdicat. Pare cu neputință! Mândrul meu văr Bill! Nu pot să spun, că mi pare bine. Fără îndoială e un sfârșit logic, dar mie una îmi place ca o țară să trăiască sau să

moară împreună cu domnitorul ei, cu legile ei, ca un tată cu familia lui”.

Și încheie:

„Azi când mi-am făcut colindul printre săraci, am fost peste tot întâmpinată cu uralele soldaților mobilizați. Plecau iar liniștit de pe la vetrele lor, fără a se tângui. Ființe răbdătoare, ce ne umpleau de admirație. Le-am dat țigări. Aveam mașina încărcată cu vârf cu lucruri pentru femei și copii. M'am întors cu mâinile goale și după masă am plecat la Piatra, să iau trenul spre Iași”. — (p. 574).

În Iași, Iașii suferințelor sfâșiitoare, se schimbă situația radical. Regina e primită cu triumf.

În curând, la 1 Dec. 1918, vine triumfala intrare în București, despre care am vorbit într'un număr anterior.

Sufletul eroic al Reginei și-a găsit încununarea.

Iată cum scrie în carnetul zilei:

„Picai din tren drept în brațele lui Nando (Regele F.) și apoi mă găsi în față cu gen. Coandă, noul nostru prim ministru, și cu St. Aulaire. Toți francezii rămași la Iași se adunaseră laolaltă și erau în sfârșit iar în uniformă. Era și o delegație din Transilvania, în frunte cu Mihai Popovici, cu Ion Vescan și Chiroiu. Mi-au oferit un buchet de flori și din întreg sufletul m'au preamărit, ca pe „Îngerul păzitor al marelui nostru Vis Național”, ca pe aceea, care în mijlocul tuturor nenorocirilor, nici odată nu slăbise și nu pierduse nădejdea, și asemenea unui far strălucitor îi călăuzise prin întunec până la marea ceaș al luminii”.

Iancu Flondor, în fruntea Bucovinei, venise cu unirea micii Moldove ruptă înainte cu 144 de ani de Austria.

Parcă-mi venia amețea, când îmi dădeam seama de mărinimia sorții — exclamă Regina fericită, în ziarul său.

„Kaiserul, când era îmbătat de izbândă, strigase cu glas tare, că regele Ferdinand va fi ultimul Hohenzollern care va ședea pe tronul României. Regele Ferdinand nu spusese nimic, însă liniștit și smerit își urmase calea spinoasă. Azi Wilhelm și fiul său au rămas fără țară, iar Regele Ferdinand, modest și leal, este slăvit ca desrobitor și e primul rege al tuturor Românilor. Cum să nu-mi plec fruntea în fața minunei celor întâmplare”.

În 30 Nov. 1918 Regina Maria poate scrie, în tren, spre București:

„Acum s'a sfârșit visul cel rău și lung, — iar visul României Mari s'a întruchipat adevărat și suntem în drum spre casă.

Nando se întoarce ca desrobitorul care a înfăptuit unirea poporului său. Jertfa de sine, pe care a făcut-o a fost răsplătită. Numele lui e binecuvântat de toți, mari și mici. Minunate cu adevărat sunt căile Domnului mari și înfricoșătoare!

Iar la 1 Dec. putea scrie:

„Ne-am întors! Cu adevărat ne-am întors acasă, după un surghin de doi ani. Să îndrăznesc oare să rostesc cuvântul? Ne-am întors triumfători.

Nu spun aceasta cu vr'un gând de trufie, ci cu smerenie, ca unul ce ar vrea să cadă în genunchi și să aducă prinos de mulțumiri”.

Intrarea triumfală în capitala Sa, după doi ani de crâncene suferințe, e răsplata cea mai satisfăcătoare a eroice Regine.

Iată cum descrie însăși Augusta autoare acest moment culminant cu care se încheie volumul:

„Carol intrase călare în oraș, în fruntea regimentului său, iar fiicele noastre plecaseră înainte într'o trăsură trasă de patru cai. Noi am pornit cei din urmă. Regele cu mine, Nicky deoparte și generalul Berthelot de cealaltă. După noi veneau generalii și toți adjutanții noștri și astfel trecurăm solemn dealungul preacunoscutelor șosele Kisselef, pe care erau înșirate numeroase trupe., Regele, eu Nicky și Berthelot pe același rând eram în fruntea trupelor noastre aliate. A fost cu adevărat o triumfătoare reîntreare în Capitala noastră. Orașul inebunise de tot. Aveai impresia, că până și casele și pietrele drumului strigau urale împreună cu mulțimea.

Era o simfonie amețitoare de roșu galben și albastru. Eu, de pe voinica spinare a lui Jumbo, puteam privi deasupra capetelor mulțimii drept în ferestrele caselor și puteam prinde însuflețirea de pe fiecare chip, să răspund fiecărui zâmbet, să bag

de seamă înfrigurarea fiecărui copil și să simt o apropiată împărtășire a bucuriei poporului meu. Toate fețele erau întoarse spre noi, și acele mii și mii de mâini întinse parcă își luau iar în stăpânire Suveranii, de care fuseseră despărțite timp de doi ani”.

Cea mai mare satisfacție a Reginei, a fost faptul, că a fost considerată ca un soldat viteaz și credincios, și că la intrarea triumfală în Capitală a fost în uniformă militară alături de viteazul Rege.

Imbrăcată în tunică militară cu cingătoare de piele, pe cap cu căciulă de astrahan cenușiu, cu o curelușe sub bărbie, care-i dădea înfățișarea unui „voinic bucălat”. Acest costum era complectat de o lungă manta militărească, cenușie, cu guler de blană.

N'aș fi cerut niciodată așa ceva — mărturisește Regina — dar e bineînțeles cea mai mare cinste ce mi se putea face, căci de a fost vreodată vre-o Regină legată de armată, eu am fost aceea Regină”.

Și toate aceste fericitoare momente Regina, alături de Rege, le simte la 1 Dec. 1918 — când noi toți la Alba-Iulia strigam răpiți de bucurie: „Trăiască România Mare!”

Ce coincidențe providențiale! Ce triumfuri ale sufletului românesc, suflet unic și acelaș peste tot pământul ocrotit de Dumnezeu.

Peste acest suflet stăpânește, suverană și fermecătoare, Regina Maria cu sufletul eroic al Reginei tuturor Românilor.

Bate vânt de haiducie

Bate vânt de haiducie
Peste ntreaga Românie
Că s'au imulțit străinii
Ca neghina, mânce-i câinii!

Nu ară și nici nu grapă,
Doar belșugul ni-l tot sapă.
Si rodul muncii amare
Ei ni-l duc peste hotare.

Unde e camera plină,
Acolo-i mână străină.
Unde i glia'nțelenită,
Mâncă biet românul pită.

Dacă strigi după dreptate,
Iți sar liftele în spate,
Că și legile din țară
Le fac tot străinii, iară.

In frumoasa Românie
Bate vânt de haiducie.
Las' să bată, măi fârtate,
Ca să facă iar dreptate!

Munca noastră românească
Nu vrea nimeni s'o plătească.
Dar plătim și plătim iară
Tot ce nu-i de lipsă'n țară.

Alei, Codrule fârtate,
Vor ei să ne dea la moarte.
Dar ne-om înfrăți cu tine
Și-om vedea noi cum e bine!

Că tu ne cunoști, bădie,
Și ne scapi de sărăcie,
Când ți-i scutura arinii,
Vai și-amar de toți străinii!

In sârmana Românie
Bate vânt de haiducie,
Las' să bată vijelia,
Ca să piară mișelia!

Pe marginea unui pelerinaj la Roma

de IOAN COLFESCU-DELATURDA

Voi vorbi după obiceiul meu, căutând a atinge fondul intim al lucrurilor, iar nu aspectele lor exterioare și a scoate învățăturile necesare din cele văzute și constatate, fără descrieri, acestea fiind făcute pe larg în ziare, atât la noi cât și în Italia. Voi da numai câteva clișee, din acelea cari au fost mai puțin reproduse în țară.

Ducele Mussolini primește din balconul palatului Venezia ovațiunile pelerinilor români.

Voi spune dela început că pelerinajul acesta are o importanță de primul rang, pentru relațiunile noastre internaționale. În aceasta stau meritele organizatorilor, și pentru aceasta au dreptul la recunoștința noastră integrală, la recunoștința țării, oricari ar fi fost scăderile cari s'au constatat și cari dealtfel sunt inerente actualului nostru fel de a fi.

Acelaș geniu creator

Nu m'am dus pentru prima oară în Italia. O cunosc încă dinainte de război. Când i-am trecut pentru prima oară frontiera, am crezut că visez. Era atât de departe România, și totuș sta înaintea mea. Inscripțiile, firmele, vorba auzită, felul de a fi al oamenilor, îmi dădeau iluzia că mă găsim în propria mea țară. Sfântă iluzie, la o atât de mare

depărtare, și după trecerea atâtor teritorii ocupate de populațiuni străine animei noastre!

Am învățat trei ani limba germană și am șapte ani de latină. Nu sunt în stare să leg două fraze în aceste limbi. Italienește însă nu am învățat. Nu am deschis niciodată vre-o gramatică italiană. Și cu toate acestea, la prima mea vizită, după câteva zile, aveam prea puține dificultăți de a mă înțelege cu italienii și, chiar de a întreține discuții mai îndelungate.

Cum se explică acest fapt? Cum se explică faptul că Românul se simte la el acasă în patria italiană? Am pornit din aceeaș sursă, și am avut circa 18 secole de evoluție separată, pentruca la urmă să ne întâlnim cu două limbi cari nu fac decât, una, dialectul celeilalte. Spiritul creează materia. Și dacă, după 2000 de ani, ne întâlnim cu o evoluție paralelă, aceasta însemnează că, prin toate vicisitudinile prin cari am trecut și unii și alții, a lucrat acelaș spirit și a bătut în piepturile noastre aceeaș inimă. Evoluția a fost paralelă, pentru că a fost determinată din adâncuri de acelaș geniu creator, pornit depe malurile Tibrului și permanentizat în Dacia Felix.

Dragostea dintre cele două neamuri

Astfel se explică faptul că nu e greu să vorbești italienește. Românul spune în glumă: „N'ai decât să înlocuești pe u cu o și ai limba italiană”. Deși lucrurile nu stau tocmai așa, în multe privințe, Românul totuș are dreptate. În Italia cu româneasca nu mori de foame.

Iată o pildă. Mă duc într'o măcelărie (macelleria). E spre seară. Li spun negustorului: „bună seară”. Imi răspunde: „buona sera” — „Cum vinzi carnea?” — Imi răspunde arătându-mi prețul pe calitate. — Cât costă un kgr. de carne? Întrebarea e aproape identică în limba italiană. Și astfel faci târguiala, fără a ști o boabă italienește. În primele momente am avut dificultăți de a-mi procura unele lucruri. Spre pildă, mi-au trebuit niște foarfeci. Oricât explicam franțuzește, făcând și gesturi potrivite partenerului meu, acesta nu înțelegea. Atunci i-am spus românește — „dă-mi foarfeci” — „a, forbici!” mi-a răspuns, și imediat am fost servit. Era amuzant, când, neștiind să spun unele lucruri și să exprim unele propozițiuni, aflam că ele erau aproape identice cu cele românești.

De aceea în Italia ne simțim ca în propria noastră țară. Anima italiană ne stă înainte. La Roma te cuprinde o emoție sfântă. Nu cred să fie Român care să nu se simtă ca un fiu rătăcit întors umil, după o lungă rătăcire printre străini, la sânul mamei sale.

Din toate impresiile pe cari le-am trăit, din toată structura spirituală pe care am simțit-o, mi s'a părut totdeauna ca o imposibilitate, o politică agresivă dintr'o parte sau din alta. În deosebi nu mi-am putut închipui cum ar putea tolera actuala conducere a Italiei o atingere, din partea ori cui ar fi, oricât de mică, a patrimoniului României. Patrimoniul fizic și spiritual al României e patrimoniul Romei, după cum patrimoniul Romei este patrimoniul nostru. Noi suntem un punct câștigat pentru romanitate. Nu se poate merge decât înainte. În nici un caz, înapoi. Pierderea ar fi comună. Roma e deopotrivă interesată pentru existența, perpetuarea și prosperarea fiilor Romei pe aceste plaiuri.

Dragostea dintre cele două neamuri e ceva organic. Ea se bazează pe faptul că în ambele bate aceeași inimă și vibrează aceeași animă. Sunt destinate de providență să margă împreună în calea vieții. Casa lor e casa noastră și casa noastră e casa lor. Acestea sunt impresii trăite, de cari nu m'am putut despărți niciodată. Și Franța ne este dragă. Dar nu se poate compara această dragoste, cu afinitatea organică care ne leagă de Poporul Italian.

Dar dacă ne-a fost dragă Italia de altădată, cu atât mai scumpă ne e Italia Mussoliniană care reînviază gloria străbună, tot atât de scumpă nouă ca și ei, refacerea și viitorul nostru fiind în funcție de același geniu creator.

Pelerinaj, excursie, sau întreprindere comercială

Pelerinajul însuș apare mai întâi ca o întreprindere comercială care a rămas în umbră, pentru a-i lua locul ca parte reprezentativă, conducerea efectivă a Domnului M. Manoilescu și a unui număr de tineri cari îl secundau, cu concursul și garanția eficace a C. A. U. R.-ului. Sub aceste auspicii, 1500 de Români, de toate vrăstele, aparținând clasei noastre conducătoare, s'au dus la Roma, ca să aducă omagiu Universalității Romei și să aducă de acolo un fragment din columna lui Traian, care să fie pusă la baza copiei acestei colonne ce se va ridica la București. Modul cum a fost prezentată această călătorie, în propaganda ce i s'a făcut, a făcut să se creadă că va constitui un mare act de fraternitate italo-română, act care ar putea sta la baza unor noi ere în raporturile noastre cu sora noastră mai

mare depe malurile Tibrului. Aceasta a făcut ca elemente din elita socială, reprezentând toate ramurile de ocupațiune, să se grăbească a-și anunța participarea. Intre timp, intervenind schimbarea de guvern, prin aducerea Național-Creștinilor la cârma treburilor publice, această credință și-a găsit și mai mult justificarea.

În această credință m'am grăbi și eu să mă înscriu, și am plecat din Cluj cu alți 60 de participanți din elita socială a capitalei Ardealului și a împrejurimilor. Dela început am putut vedea că pelerinajul nu-și va atinge pe deaîntregul scopul și că modul

Blocul de marmură oferit Românilor din columna lui Traian

de prezentare al românilor pe malurile Tibrului va lăsa de dorit. În adevăr participanții erau încadrați de înalte personaje, cu înalte situații, cu multă știință și cu atât mai multe pretenții. Dela început s'a putut vedea că, oricum ar fi reușit scopul călătoriei, un lucru totuș se va întâmpla: clasa noastră conducătoare va străluci și acolo ca și la noi prin păcatele cari o caracterizează. Multă știință, multe pretenții, strălucire aparentă, anarhie morală și inexistență în ordine creatoare.

Incidente caracteristice

Un prim incident caracteristic, la Timișoara. Un tânăr dintr'un compartiment ocupat de tinere profesoare, căutând să le dovedească puterea sa de a le asigura locurile cele mai bune, a părăsit vagonul luând și bagajele. Aceasta a determinat evacuarea întregului vagon. Rezultatul a fost, că am tremurat pe peron și în sălile de așteptare, pentru ca pe urmă, val vârtej, să ne urcăm în același vagon. La Jimbolia s'au atașat noi vagoane. Ca fiarele s'au repezit ceice au prins mai întâi de veste. Reușind să se urce în vagoane, câte un domn voinic ocupa câte un com-

partiment, se încuia pe dinăuntru, în așteptarea favorizilor săi, iar ceilalți țipau pela uși. Și aceștia erau intelectualii țării, conducătorii, îndrumătorii și educatorii generațiilor ce vin. Sistemul de a te întinde pe mai multe locuri și de a confisca compartimente pentru „elite”, a făcut parte, bine înțeles, din modul de a se prezenta al participanților.

La sosirea în Italia, din primul moment, s'a constatat anarhia care domnea în rândurile noastre. Era imposibil să-i pui să meargă într'o ordine determinată. Fiecare voia să fie întâiul și mai la vază. Nu puteai face un rând, pentru ca să nu vie valorile din urmă, ca să-i ia înainte. Cu fotografii a fost o adevărată halima. Valuri peste valuri se ciocneau, pentru ca să rămâie în primele rânduri cei cu coatele cele mai puternice.

La palatul *Ponte Guelfa* din Florența, unde s'a ținut conferința pentru România, un domn, ca să pătrundă în sală, a pus genunchii în spatele unei doamne, și nu a cedat decât la țipetele disperate ale acesteia. Este și aici urma lipsei totale de orizont a conducătorilor noștri cari selecționează după inteligență și știință, pierzând din vedere că stofa intimă a omului e singura care contează pentru creațiune.

Vanitatea în Funcțiune

La ai noștri, și mai ales la femei, domnea în primul rând necesitatea de a descoperi la tovarăși slăbiciunile reale sau imaginate, pentru a le exploata. Am auzit pe o doamnă spunând că ea nu mai merge la excursii în grup, pentru că se găseau oameni cari nu dedeau bacșișuri duble la chelneri, făcând astfel neamul de rușine. Pentru această doamnă luxul și risipa era nota supremă de demnitate. Un domn, într'o prăvălie, era tot atât de revoltat, pentru că se găseau printre ai noștri dintre acei cari se tocneau cu negustorii, cari, de altfel, experimentați cum erau, au prins de veste și au schimbat prețurile, văzând cu ochii, în fața invaziei acesteia de lăcuste, atât de profitabilă lor, cu toate că negustoria în principiu ar trebui să fie dominată de cinstea și corectitudinea afișate pretutindeni într'o țară în continuă ascensiune creatoare.

La Roma avem și noi un institut de cultură și de propagandă. Reprezentanții lui au luat și ei parte la recepțiuni și petreceri, dar n'am văzut pe niciunul în anturajul excursioniștilor. Ar fi fost natural ca să caute cunoștința lor și pe aceia cari sunt potriviți pentru o cât de mică operă de propagandă și afirmare românească; să caute captarea și îndrumarea energiilor creatoare, acestea fiind garanția primă a oricărei mișcări de afirmare. E probabil că și la aceste instituții se face știință de oameni savanți, mari

și inaccesibili vulgului și tuturor acelor cari nu sunt la cot cu ei în pretențiuni, exclusivism și vanități.

Ei trăesc acolo într'o lume nouă și nu învață dela Mussolini și dela colaboratorii lui, cari au creat noua Italie, cari vor crea noul aspect al lumii, nu prin poze, vanitate și exclusivism, ci prin înbrățirea largă și punerea în valoare a tuturor celor capabili de o muncă creatoare, oricât de umili și din orice strat social ar fi făcut parte, dându-și seama, în mod organic, că numai astfel se pot scoate din adâncuri energiile, regenera o țară și un neam,

DI general Coselschi, președintele suprem al C. A. U. R.-ului vorbind românilor în Forul lui Traian.

realizând principiul de înaltă concepție socială și creștină: toți pentru unul și unul pentru toți.

La Veneția am fost primiți cu muzică și expediați cu paradă, însă fără muzică. Și au avut dreptate Venețienii. Sunt anumite localuri de petrecere, unde clientul la intrare este primit cu muzică. De sufletul nostru nu s'a preocupat însă nimenea. Înainte de plecare, prin program am fost rugați ca să nu lipsim dela recepții. Aici, cași la Roma, pretutindeni, am lipsit însă toți, pentru că nu am fost chemați. S'ar fi putut organiza, fără să se ofenseze nimenea, comitete de propagandă, cu ajutorul cărora să putem pătrunde cât mai adânc în dinamismul intim al gazdei noastre. Ne puteam da seama că nu ne-am dus acolo pentru a ne expune antichitățile și vanitățile, ci pentru a prezenta și iniția un viitor.

Sunt în drept să spun că excursia reprezintă de fapt personalitatea conducătorului. Ea s'a și redus la expunerea Domniei Sale și a celor ce îl înconjurau de-a lungul Italiei, în fruntea unei mulțimi nedisciplinate și anarchice, care din nenorocire reprezenta clasele noastre conducătoare și care a avut drept rol, în ultima analiză, ca să-i facă anturaj și aureolă. Restul... o afacere comercială.

Camuflarea lumii vechi

Conducătorii excursiei, cași conducătorii de până azi ai statului, în calitatea lor de produse ale vechei mentalități, nu-și dau silința de a cunoaște și a cultiva pe parteneri. nu știu să-și apropie sufletele și să se identifice, nu numai în formă, cu marile idealuri, ci rămân în lupta pentru parvenire și glorie, iar nu în aceea pentru sacrificiu, creațiune și eroism.

Excursiunea noastră ne-a dovedit, dacă mai era nevoie de vre-o dovadă, că foarte mulți din cei în-

DI I. Colfescu-Delaturda, directorul revistei noastre, vorbind la recepția dela Palazzo Littoria. Alături, secretarul general al fasciștilor dl Starace Achille, ministru de Stat.

cadrați în lupta pentru renașterea socială, luptă din răspuțeri în acest scop, dar cu o condiție, *sine qua non*, să se schimbe totul, dar... să rămâie tot așa. Când lucrezi cu mărimi, creațiuni ale trecutului, nici nu se poate ajunge la alte rezultate. Orice întreprindere, ca și întreaga viață a statului, rămân paralizate, oricare ar fi voința și iluziile celor ce poartă reforma în suflet. Polarizarea se va face în mod negativ, oriunde conducătorii trecutului vor lucra în grup. Mărimile paralizează și pulverizează energiile. Și astfel se prezintă grupul, grupurile ce formăm, în orice ocazie și cu orice scop. ca adunături amorfe.

Ese în evidență din toate acestea și nulitatea omului sau oamenilor cari au condus excursia și preocupările lor mărunțe, exterioare, figurative și de paradă.

E aici și un echivoc. S'au creat aparențe cari au făcut să se nască credința că pelerinajul e al Gărzii de Fier. Dacă Garda de Fier nu a fost străină, rămâne obligată să se prezinte din nou la Roma cu adevăratele energii românești și cu clasa conducătoare care va crea România de Măine, România Eroică, una și aceeași în spirit cu sora noastră mai mare depe malurile Tibrului.

Eu nu știu dacă G. de F. a fost sau nu amestecată în această excursie. Mi-ar plăcea să nu fie. Eu știu însă un lucru. Au lucrat odată la mine câțiva tineri, dintre cei ce-i erau afiliați. Am găsit în urma lor parchetele pătate cu cerneală și diseminate cu expectorații. Trebuie să fim cu băgare de seamă. Să nu schimbăm omul numai la suprafață. Schimbarea trebuie să fie de așa natură, încât să atingă toate fibrele ființei sale, toate resorturile lui de acțiune. Numai astfel vom ajunge la omul nou, care să nu camufleze sub formă nouă lumea veche.

Paralizarea avântului nostru

Preocupat fiecare de mărirea lui și de miile de nimicuri, cari îi formau preocupările de fiecare moment, nu s'a putut profita cum ar fi trebuit, nici personal și nici în grup, de această călătorie. Din această stare anarhică, a rezultat, că pelerinii, ca atare, au mers ca un conglomerat, ca să verse în Italia câteva sute de mii de lire pe frivolități și să se întoarcă precum s'au dus.

Eram în Italia, într'o țară în plină ascensiune creatoare. Trebuia să o cunoaștem, să o pipăim de aproape. Să învățăm multe dela această soră mai mare, și să învețe și ea a ne cunoaște pe noi. Ne puteam împărți pe grupuri și pe specialități, pentru ca să furăm, ca Prometeu, focul din cer și să facem onoare rasei din care facem parte. Dar cum puteam să facem toate acestea, când nici o ordine, nici o disciplină, nici o voință, nici o năzuință de ordin mai înalt, nu s'a arătat între noi, și când conducătorii, ei înșiși, s'au mărginit să facă cunoștință cu autoritățile, să ia parte la recepții, să schimbe vorbiri, ia aer liber sau la un pahar de șampanie, pe când restul excursioniștilor colindau magazinele, pentru a-și risipi roadele unei munci acumulate, pe frivolități.

La Florența cineva a avut bunul simț să organizeze o conferință. E singura manifestare colectivă italo-română la care am putut lua parte. Confrății Italiani au vorbit despre România și bogățiile ei, scoțând în evidență lumea cea nouă prin figurile ei reprezentative, dar nu au uitat nici proiectarea pe ecran a autostradelor și splendidelor drumuri asfaltate ale Italiei de astăzi, alături de frumusețile ei naturale, drumuri cari contrastau dureros cu mizeriile noastre de acasă.

Cu noi era corul „Cântarea României”. Se zice că acest cor ar fi dat în timpul prezenței noastre la Roma o reprezentație. Nu știu dacă vr'un excursionist a fost încunoștințat, iar de participarea noastră nici vorbă n'a fost. Se mai spune că la Roma și la Veneția sunt institute românești de cultură și de propagandă. Nu le-am văzut, afară numai dacă, din

cine știe ce împrejurare, așa ca prin minune, vr'unul dintre noi va fi nimerit singur acolo.

Un război pierdut

Intr'un număr trecut al revistei am vorbit de Turtucaia. S'a dovedit și cu această ocaziune că clasa noastră conducătoare, prezentată ca grup, e în adevăr moartă. Ea nu poate produce decât Turtucăi pe oriunde acționează. Deși excursioniștii erau din elita societății, și deci presupuși a fi reprezentanții spiritualității neamului, ei nu se cunoșteau unii pe alții și nici nu-și dedeau silința ca să se cunoască. Spiritul solidarității, considerațiunea reciprocă, le lipsea complet. Orice coeziune era exclusă. Duhul anarhiei era nota dominantă. La câte dezastre nu te duce barbara preocupare de tine însuși!

Lumea veche se încăpățina a scoate urechile, atât la cei tineri, cât și la cei bătrâni. Fiecare avea numai drepturi; se ocupa numai de sine cu tendința de a prejudicia pe vecin. Nici nu se putea altfel, din momentul ce spiritul de solidaritate, de ordine și disciplină, strălucea prin absență. Cei de o vârstă mai înaintată au trebuit să aibă, ca și mine, o amară desiluzie, când au văzut că generația tină era la unison, în ce privește anarhia și desmățul, cu cele ce i-au precedat. Deaceia la Roma, și în tot parcursul nostru prin Italia, am pierdut războiul. Am scos doar la suprafață cu prisosință tot sistemul lumii vechi: goana după putere, bunuri și confort ca scop ultim, unic și nemărturisit al vieții.

E așa de greu să schimbi pe om, să-l faci să se nască a doua oară în neamul său, renunțând la tot ceea ce este materialism și aparență.

De cât să faci asemenea excursii, e mai bine să stai acasă, pentru ca acolo să ți se impună o ordine și o disciplină, conform cu aspirațiile nouilor generațiuni, supusă încercărilor grele ale sacrificiului de sine însuș.

Ficțiuni și realități

Dar prezentarea anarhică nu a fost numai în afară, ci și în interior. Eram 1500, toți cei mai curați și valoroși descendenți ai lui Traian! Când era vorba de selecțiune, fiecare merita să fie luat cel puțin întâiul. Nu puteam merge toți la Mussolini și la recepțiile oficiale. Modul selecțiunii ne-a caracterizat. S'a urmat cam următoarea erarchie: generalii, coloneii, Lt. col., senatorii, deputații, — cei noi aleși, dar necăntăniți — apoi, dintre ceilalți, după protecție și la întâmplare. Conducătorii excursiei nu se gândeau că mai sunt și alte titluri în afară de cele acordate de oficialitate, că mai sunt și realități, nu numai ficțiuni, că numai realitățile sunt vii și că ficțiunile sunt moarte.

Ceice au desfășurat o activitate în ogrorul binelui public, o vor desfășura și în viitor. Nu se poate lucra decât cu realități, nu cu ficțiuni. Cel opac la suflet nu e bun de nimic. Paralizează totul în jurul său. Dela el nu poate eși decât anarhie și desmăț. Dinamismul și dreptatea socială nu se pot realiza decât de cei cu inimă și cu suflet, desbrăcați de vanității stupide și gata pentru eroism și sacrificiu.

Lipsa de coeziune între generații

Pentru a da un exemplu, menționăm cazul dlui Zaharia Bârsan, veteranul nostru artist, poet, și autor dramatic pe care nimenea nu l-a băgat în seamă. Când, întâmplător, conducătorul suprem al excursiei a fost pus în cunoștință, s'a scuzat spunând că nu știea despre prezența lui. A rămas totuș mai departe ignorat, ca o simplă anexă insignifiantă și oropsită. Dau pilda lui Zaharia Bârsan, pentru că prea se uită și se neglijează predecesorii de generațiile cari se ridică: Oricâte păcate ar fi avut aceștia, nici nouii veniți nu pot fi lipsiți de ele. Iar dacă aceștia din urmă au calități eminente, acestea au trebuit să ese de undeva. *Ex nihilo, nihil*. Cel ce ignorează predecesorii, dă dovadă că el însuș nu are nimic solid în el.

Di Alfieri, ministrul propagandei, la banchetul dela Hotelul Ambasadori, ne vorbea despre justiția care a stat și stă astăzi la baza expansiunii romane. Tinerii cari nu respectă pe bătrâni, cari nu se ostesc a-i cunoaște și a-i aprecia, cari nu se încadrează în opera lor, nu pot face justiție, nici cultură. Nimic.

Viața unui popor, cultura lui, toate manifestările sale, sunt un fluviu care curge. Cu cât e mai lung și mai adânc, cu atâta e mai mare și mai puternic. Și dacă nu poți construi fără moși și strămoși, se impune dela sine ca să te silești să-i cunoști și să te închini lor, afară numai dacă nu vrei să dărâmi, și să faci opera, pe care am văzut cu ochii că au făcut-o barbarii în Roma, și pe care am experimentat-o noi înșine prin cei aproape 2000 de ani în suferințe.

Din cele mai mici se văd cele mari. Justiția nu se va putea realiza, dacă nu vom fi vii prin spiritul, viața și experiența celor ce ne-au precedat, cu cari trebuie să facem un singur trup și un singur suflet, într'o singură ființă perpetuă.

Titluri și aparențe

Excursia a fost organizată de tineret. S'ar fi impus o ordine și o disciplină conformă cu aspirațiile nouilor generații. Lumea veche scoate urechile, atât la cei tineri cât și la cei bătrâni, deopotrivă. Grație acestei stări de lucruri a rămas Zaharia

Bârsan ca o otreapă nebăgată în seamă. Și tot otrepe eram noi toți, întrucât reprezentam întâmplător vre-activitate creatoare. În lumea celor morți numai titlurile și aparențele contează. Titlurile, parvenirile, aparențele sunt de esența lumii vechi, în plină funcțiune. Era in justiția, anarchia și arbitrarul care domină societatea noastră și pe care lumea nouă are tocmai menirea de a o înlătura, extirpa și înlocui.

Era nevoie de a cunoaște pe cei tineri și pe cei bătrâni, după adevăratele lor merite. Era nevoie de alt suflu de viață, care să ne ducă la afirmare reală, la dinamism și justiție. Cum să faci însă justiție

Invitații români la recepția dela Campidoglio. În mijloc principele Colonna, guvernatorul Romei. În fund statuia lui Caesar.

și dinamism creator, când nu ești din propria ta piele, când ești plin numai de propria ta ființă care exclude orice pătrundere în afară, când sub formă nouă, trăește în ține lumea veche, care îți domină interiorul și-ți dictează toate manifestările exterioare.

Puțină judecată ar fi fost suficientă pentru ca să se determine alte criterii de selecțiune. În lumea veche se știe că selecțiunea se făcea în mod arbitrar și că deci titlurile noastre nu pot fi decât reflexul anarchiei și arbitrarului, meritele și scăderile noastre reale rămânând afară de cântărirea oficială. Acest viciu de naștere le neagă, ca atare, orice valoare, în lumea care se naște. Nu cu oameni cu titlurile vechi avem să construim, ci cu animatori, cu elemente spiritualizate, cari condamna întunericul de unde a eșit și din care s'a făurit întreaga noastră erarchie socială.

Această anarhie, acest egoism întunecat, a determinat modul nostru de a ne prezenta la Roma și a condamnat propaganda ce am fi putut face, ca și comunicarea și însuflețirea reală, nu factice, dintre noi și Italieni.

Urmele trecutului

Ar fi fost sfaturi de dat și inimi de pus în mișcare. Când cineva e însă mare și tare prin el însuși nu are nevoie de nici o îndrumare; nu are nevoie, pentru că el este totul, și este totul, pentru că nu este nimic, ori cari ar fi aparențele, decorurile și fasturile în cari ar fi învăluit. Asta este și definiția claselor cari ne conduc, eșite din democrație și din anarchizarea vieții publice.

Se putea face un plan amănunțit, pentru ca să se dea peleginajului maximul de utilitate. Aceasta, cu foarte puțină osteneală și cheltuială, ba poate chiar din contră.

Ce nu s'ar fi putut face cu 1500 de români, dealungul și dealatul Italiei, cu această ocaziune, dacă ar fi fost conduși și organizați de oameni cu durere, nu fictivă, ci reală, de neamul și de țara lor!

Însă mania de a fi toți mari, lipsa noastră de dinamism, solidaritate și iubire, anarchia morală în care ne complacem, este blestemul a tot ceea ce facem și întreprindem.

În definitiv, pentru imensa majoritate a excursioniștilor, pelerinajul s'a redus la o epidemie colectivă pentru risipirea monedei naționale.

Dar Italienii cari ne-au cunoscut trebuie să știe însă că ceea ce au văzut reprezintă trecutul. Dealtfel, la conferința dela Florența, — singura manifestație culturală româno-italiană, — s'a pus în evidență, nu România care a fost, ci România care va fi. Alături de Italia, în plină ascensiune de refacere.

Ar zice un dușman: iată aceștia sunt românii! Desigur că nici ei nu sunt mai buni. Dar nu; nu aceștia sunt Românii, dupăcum Italia anarhică de eri, nu întruchipa Italia Mussoliniană de astăzi. Ducele va cunoaște pe Români din operele lor viitoare. Ei abea acum bat la porțile vieții, pentru că abea acum s'a eliberat de barbari, și și-au văzut neamul unificat. Și sunt în drept să ceară sprijinul fraților lor mai mari și mai norocoși, mai demult liberați de sub acțiunea brutală și anarhică a puterilor barbare destructive.

Până de curând străinul nu ne lăsa să trăim, și ne-am învățat să construim și să lucrăm în provizorate, pentru că nu se putea altfel, barbarul încălcându-ne hotarele, dispunând de avutul nostru, și împânzind clasele noastre conducătoare cu elemente străine de geniul nostru național. Acum ne-am așezat solid, și vom începe a trăi, scoțând din adâncuri și punând în valoare geniul pe care ni l-a transmis Roma Eternă, și pe care îl purtăm în sânge, ca pe o comoară neprețuită, de mii de ani. Eflorescența vieții noastre publice aparține viitorului. Sunt aici, în Dacia Traiană, în singura Românie care există deocamdată, germenele României de

măine universale, la crearea căreia lucrează din răspuneri Ducele Mussolini și Italia fascistă. Noi abea acum începem a ne trăi propria noastră viață și a ne desfășura propriul nostru geniu, geniuul raselor noastre comune.

Comparații edificatoare

Italienii își dau seama că solidaritatea provenită din iubire și din considerațiune reciprocă stă la baza tuturor lucrurilor, este însuș dinamismul și regenerarea neamurilor. Pe baza acestei solidarizări în creațiune, ei au întreprins o vastă operă de creațiune în interior și au început și urmăresc cu tenacitate, cu o nu mai puțin vastă propagandă, afirmarea și spiritualizarea, în dinamism și creațiune, dincolo de hotarele Italiei, bazate toate, nu pe forța brută, ci pe principiul etern al solidarizării în spiritualizare, care stă la baza tuturor progreselor omenești: toți pentru unul și unul pentru toți.

Iată, noi scoatem la suprafață nimicnicia noastră. Parvenții noștri nu-și mai încap în piele de vanitate și parazitism. Mussolini nu e decât primul muncitor al țării sale.

Iată, Ducele a premiat chiar sub ochii noștri pe învingătorii în **Bătălia Grâului**. Noi scoatem la suprafață, premiem și decorăm mărimile frauduloase. Iar bătăliile noastre sunt pentru parazitism și parvenire.

Ducele pune în evidență, selecționează și incurajează tot ce este producție și energie creatoare. Parazitul se caracterizează prin opacitate și prin grijea excesivă de propria sa persoană și parvenire. Noi nu ne dăm seama că țara nu va putea progresa, că ne vom prezenta detestabil, înăuntru ca și peste graniță, cât timp vom cultiva parazitii la suprafață, că înlăturarea paraziților este chestiune de viață și de moarte pentru noi, ori cari ar fi neamul și proveniența lor.

În Italia se sanctifică munca creatoare. S'a putut vedea, cu ocazia sărbătoririi agricultorilor, câtă demnitate, câtă măreție stă în munca câmpului. S'a putut vedea că agricultorul, cași orice funcționar al statului, nu-și aparține: el e al țării, al neamului, nu are dreptul să se risipească, și nici noi nu avem dreptul să nu-l cultivăm și preamărim, pe el, cași pe orice lucrător în ogorul binelui public.

Noi întorcându-ne spre patrie, încă înainte de a o ajunge, țineam să dăm dovadă de educația noastră cetățenească: s'a început o colecție — câte 40 de lei de persoană — pentru „...a face un dar” vameșilor, și se zicea că această dispoziție a venit de sus. Numai la protestul nostru operația a încetat, și banii strânși au fost restituiți. O Doamnă, soția unui înalt personaj, îmi spunea că la înapoierea

în țară, cu altă ocazie, a dat și ea alături de tovarășii săi, de excursie, o sută de lei pentru beneficiul vameșului dela frontieră.

Și iată cum noi respectăm și cultivăm energiile funcționarilor noștri publici, și cum înțelegem să ne îndeplinim datoriile noastre cetățenești. Mizeria crasă și desconsiderarea criminală îi roade și demoralizează. Și tot așa se demoralizează și se zădărnicește întreaga noastră viață de stat, condamnând neamul acesta la stărpiciune și la sărăcie.

Noi nu știm că intelectualii cari și-au ratat existența, căzând în materialism și pierzându-și busola spirituală, de pretutindeni și de oricând, trebuesc puși la muncă de către o conducere sănătoasă și făcuți utili națiunii, din care fac parte; că, deși poate că fiecare luat în parte va fi avut un rol în societatea existentă, luați însă în grup, polarizează pretutindeni slăbiciunile organizațiilor de stat și demonstrează, oricui vrea să știe, incapacitatea de conducere și dezastrul care pândeste.

Noi nu știm că, pentru cel căzut în materialism, manifestațiunile spirituale nu contează, că spiritul lui nu se pune în funcțiune, că răspândește numai inerția și moartea în juru-i.

Italia și fascismul ne dovedește însă astăzi că polarizarea unei națiuni se poate face și în altă direcțiune decât aceea a desvoltării, sub diferite aspecte, oricât de ademenitoare, a instinctelor de pradă și de parazitism ale societăților și popoarelor.

Răsturnarea Valorilor

Italia dovedește, prin exemplul său viu, la ce desvoltare și la ce organizare se poate ajunge prin punerea în funcțiune a elementelor optime ale națiunilor și prin polarizarea energiilor lor creatoare. Italia a avut și ea pulverizatorii ei, și nu se poate să nu-i mai aibă încă. Dar sunt puși la index. Forțele vii ale națiunii sunt captate și utilizate; nu sunt lăsate în voia soartei. Sunt captate din fașe și organizate pentru muncă și spiritualizare. Forțele paralizante desigur că nu au dispărut din Italia. Ele pot sta și azi la pândă, pentru a deslănțui anarhia și prăpădul. Dar sunt ținute în lanțurile virtuților naționale polarizate de Ducele Mussolini și de colaboratorii săi.

Ce e Ducele, decât un lucrător ca oricare altul! Deosebirea e că el lucrează cu țara întreagă, și aș putea spune, alături, și mână în mână, cu elementele spiritualizate de pretutindeni.

La sora noastră mai mare de pe malurile Tibrului toate stau la polul opus. Dacă Italia a jucat și va juca un mare rol în istoria omenirii; aceasta se datorește numai spiritului său creator, care a determinat, în primul rând, punerea în

Fraternitatea dintre popoare e fatală; însă nu în destrucție, ci în creațiune; nu în ură, ci în iubire față de amici ca și față de inamici. Războiul nu poate fi provocat decât de popoarele cari se mișcă în ordine materială.

La ordinea zilei astăzi în Italia e „**Autarhia**” și colonizarea Imperiului. Am văzut la expoziția țeșturilor, modele de case în perspectivă, înzestrate cu tot confortul, nelipsind nici spălătoria și baia

Invitații români la banchetul oferit în saloanele hotelului „Ambasadori”. În mijloc (x) dl Alferi, ministrul propagandei.

instalată. Se va vedea cum se va executa proiectul pe teren.

În preajma acestor clădiri stau scrise în traducere versurile lui Titu Liviu, din cari reproducem un fragment:

„Dacă e un popor care are dreptul de a considera sacre originile sale și de a le prezenta zeilor, acest popor e cel roman”.

Astăzi punctele de atracție ale Romei, în afară de cele permanente, sunt expoziția Augustea și aceea a țeșturilor. Una reprezentând grandoarea trecutului și cealaltă măreția viitorului. Din ambele rezultă formidabila putere creatoare a Imperiului de altădată, și a celui care s'a înfiripat de curând. Pretutindeni găsești maximele lapidare ale Ducei Mussolini înfipite lângă mostrele de creațiune și de afirmațiune.

Pentru actualitatea și utilitatea lor pentru poporul nostru, ar fi să reproducem multe din ele. Dar din lipsă de spațiu ne mărginim a reproduce trei:

„Fascismul ne va face să asistăm încă la spectacolul unei națiuni, unitară din punctul de vedere politic, sănătoasă în organismul ei, căreia munca îi va da, în cele din urmă, pâinea care îi trebuie, hainele cari o înbracă și bucuria care o va reface”.

Alta:

„Ce poate însemna aceasta cea mai înaltă justiție socială? Însemnează munca garantată, salariul echitabil, locuința reconfortantă”.

Și una vizând autarhia și care pare că a fost scrisă pentru noi:

„Un popor viril realizează în granițele sale siguranța sa colectivă și refuză a încredința destinele sale în mâinile nesigure ale unor terțe”.

Din aceste două expoziții, din citatele nenumărate, din aspectul general al țării, rezultă că această țară e în plin război cu tot ceea ce implica mediocritatea sa din ultimele zile ale guvernărilor predecesoare fascismului. Războiul acesta permanent e dus de o singură voință, de o singură gândire, aceea a Ducei, reprezentând voința și gândirea întregii națiuni, una și nedespărțită, fără nici o notă discordantă, fără nici un impediment.

E un aspect grandios care fascinează și crează.

Italia: O lume nouă în plină gestațiune

Acela care a văzut Italia, vrea să o mai vadă, nu numai pentru frumusețile sale artistice, pentru urmele trecutului său glorios multimilenar, dar și pentru spiritul poporului său, pentru ordinea și disciplina pe cari fascismul a știut să o implanteze pretutindeni; nu o ordine rigidă, ci o ordine care te încălzește, te înalță și te formează, ordinea specifică a rasei care a dat naștere Colosului Roman, a produs renașterea popoarelor europene, determinând expansiunea care a dus rasa albă la cucerirea globului, ordinea care a intruchipat astăzi începutul de unificare spirituală a popoarelor, care mijeste la orizont, odată cu întemeierea noului Imperiu Italian.

Acest Imperiu implică în sine transformarea radicală a aspectului globului. Fără să fie cauza, el este simbolul și începutul lumii care se naște.

Această transformare e în ordinea imanentă a lucrurilor. Astăzi Japonia nu poate fi ținută în loc. Marele război a ostenit marile democrații. Juncherismul și parazitismul a dat naștere bolșevismului care a invadat lumea. Și Japonia azi în Asia nu face decât ceea ce fac în Europa, Italia și Germania renăscute. Dela această operă nimenea nu le poate opri. E o operă de însănătoșire, care ascunde însă în sine germeii expansiunilor de mâine, cari vor disloca pe Europeni din pozițiile lor.

Și multe probleme grave se pot pune în legătură cu starea de spirit pe care fascismul o cultivă și o răspândește în lume.

Organizarea de azi a statelor a eșit dintr'o altă stare de spirit. Din noua stare de spirit va eși o lume nouă. Cu ani în urmă, cine putea să creadă în con-

figurația teritorială care va reprezenta în germene unificarea popoarelor? Nu e îndepărtat timpul, când nu se putea crede în dispariția imperiilor de pradă, în favoarea familiilor domnitoare, cari se identificau cu el. „*L'état c'est moi*”, nu e de mult decând a murit.

De pe acum se desinează marele rol de emancipare și spiritualizare ce-l va avea Italia și noi toți împreună cu ea. Nimic în lume nu-i va putea sta în cale. Ea inițiază o operă în genul Imperiului Roman de altădată, dar cu totul de alte proporții. Ea e destinată, ca și în trecut, ca să salveze omenirea dela agresiune, exploatare și barbarism. Trebuie să pricepem realitățile și să ne adaptăm lor. Ea va trebui să reușească, pentru că prin ea lucrează însuș geniul spiritului creator, dela care emană și care creează tot ce există în ordine materială.

Mussolini și Italia vor reuși, pentru că știu că marile bogății ale popoarelor stau în energiile lor genuine, în înmulțirea lor „ca nisipul mării” și unificarea lor în dinamismul spiritului creator. Orice națiune va trebui să fie pusă la munca creatoare în disciplină, armonie și iubire: *o singură turmă și un păstor*.

Aceasta e în fașe ceea ce urmărește Italia azi, conduită care este în armonie cu deslășurarea iminentă a lucrurilor omenești. E o lume nouă în plină gestațiune. Naționalismul la interior, desvoltarea spirituală în unificare și solidarizare în acelaș ideal de umanitate și creațiune, la exterior, e unul și acelaș lucru, una și aceeaș expresiune a spiritului dătător de viață, care ne va scoate din barbarie și stârpiciune morală și va pune, cu timpul, stăpânire pe glob.

De pe câmpul de luptă al neamului:

Curentul din București a împlinit 10 ani de existență, fapt ce a fost serbătorit cu un număr special, lăudat de toate ziarele. „Gazeta Transilvaniei” din Brașov împlinește 100 ani și nu vedem nici un semn pentru o sărbătorire... Proprietarii de acum ai glorioasei creații a Mureșenilor nu se gândesc la aceasta? Și nimeni, nu-și bate capul cu un fapt de așa mare importanță culturală pentru toți Români. Dl Prof. N. Iorga, sperăm, va lua chestiunea în mână.

**

Cuvântul d-lui Nae Ionescu își anunță reapariția după 4 ani de încetare. După încetarea ziarelor evreești, ziarele românești sunt și mai binevenite. — Li urăm viață lungă și victorie deplină.

**

„Plaiuri Săcelene”, cu numărul de pe Decembrie 1937, a împlinit patru ani de regulată apariție. Scrisă cu mult duh românesc, dirijată pe un

Renașterea noastră în eroism

Ceeace există la noi ca ordine și disciplină e emanațiunea aceluiaș spirit: *spiritul unifică, materia divide; spiritul e armonia, e iubirea; materia e haos*. Renașterea și afirmarea noastră numai în acest spirit se poate face. Expansiunea Italiei, imperiul ce caută să realizeze, nu subjugă pe nimeni, ci creează și liberează. Și tot așa și renașterea noastră nu poate fi decât libertate și democrație reală, care implică chemarea întregului neam la banchetul cultural al lumii; iar nu democrație camuflată, care cultivă exploatarea celor slabi, celor umili și muncitori, de către cei parveniți și parazitari, exploatarea popoarelor muncitoare de pretutindeni, adevăratele izvoare de energie și de creațiune.

Poporul român nu e acela pe care l-am dus în miniatură în Italia cu ocaziunea pelerinajului. Dovada o avem în însăș existența pe pământul patriei a elementelor eroice cari îl vor reface pe deantregul. Nu e el în acești reprezentanți, dupăcum elementele anarhice de eri nu erau Italia. *Ex nihilo, nihil*. Națiunile își scot eroii din rărunchii lor. Ei reprezintă adevăratul ei geniu creator. Elementele optime nu se pot crea și nu pot trăi, dacă nu reprezintă polarizarea geniului popoarelor respective. În însăș apariția și existența lor implică sănătatea morală și garanția de viitor a poporului care le-a dat naștere.

Aceste elemente sunt datoare să meargă în Italia, să ia contact cu creatorii de acolo ai lumii celei noi și să ne prezinte așa după cum merită a fi prezentat crâmpeliul de romanitate și de geniu latin din *Dacia Felix*, singurul crâmpeli din fostul imperiu care a păstrat prin vicisitudinile vremurilor, nu numai geniul, ci și numele Romei Eterne.

program alcătuit din nevoile culturale locale, revista se impune printre publicațiile cele mai de seamă. E meritul dlui redactor Victor Tudoran, un inimos cărturar săcelean.

Revista „Plaiuri Săcelene” în ultimul număr reproduce din ziarul „Națiunea Română”, articolul „Promovarea specificului ardelenesc” scris de redactorul nostru, dl. At. Motogna.

**

Dacia Istorică, nr. 1 pe 1938, aduce cu regularitate rară, contribuția sa variată, la studiul istoriei. Intemeietorul revistei, dl Ios. Schiopul, se prezintă în acest număr, în societatea unor harnici colaboratori: Al. Doboși, Vas. Popa, Ion Grecu, Ios. Naghi, un agil recensent al publicațiilor. Mai mult: anunță un premiu de 10.000 lei, puși la dispoziție de dl Vas. Stoica, Ministru plenipotențiar al României la Riga, asupra problemei numirilor Ardealului: Transilvania, Septem Costia „Siebenbürgen”. Termenul concursului 15 Iulie c.

Probleme actuale de politică economică

de DAN RĂDULESCU
Prof. la Univ. din Cluj

Să începem cu câteva constatări de acută actualitate: sub presiunea unui curent politic și social naționalist a fost adusă la guvern o formațiune în care predomină, dându-i coloritul esențial, o fracțiune naționalistă antisemită, Gruparea Goga-Cuza. Prin programul anunțat din prima zi și prin câteva măsuri de primă oră categoric antisemite, tema unei acțiuni antisemite *de guvern*, de execuție și legislație s'a pus net, actual și acut.

Minoritatea semită își dă seama foarte bine de gravitatea și însemnătatea momentului, o știe și simte că chiar dacă ar putea să rupă din hotărârile de moment ale guvernului și să sfărâme coeziunea ideologică, de fapt fragilă, a echipei guvernamentale; pe această cale nu poate obține de cât victorii efemere. Presiunea opiniei publice și a curentului popular, potențate de această primă victorie, adică a câștigării *poziției guvernamentale și directive* de linie mare a antisemitismului, înseamnă o rupere de zăgazuri a unor ape crescânde, pe cari voința executivului nu le-ar mai putea opri, chiar dacă ar vrea-o.

Acest fapt esențial l-au înțeles din primul moment conducătorii jidovimii dela noi și aiurea și au tras imediat toate consecințele.

Să le examinăm.

1. Acum, după consumarea faptului, nu mai e de nici un folos durabil, să încerce a pactiza sau transige cu guvernul, pentru un modus vivendi sau pentru desagregarea unității lui; precum n'ar reprezenta o victorie durabilă chiar răsturnarea lui pe orice cale politică, de culise interne sau externe. Guvernul e prizonierul ideii, care îl poate zdrobi, dacă i se opune sau încearcă să o sofisticeze, fără ca ideea să poată fi oprită din mersul pe care î-l impune un mare și puternic sentiment social.

2. Concluzia imediată a constatării de mai sus este, pentru evrei, evidentă: nu numai guvernul dar, în primul rând, *ideologia* trebuie compromisă și *făcută odioasă în masele mari*, dela cari își trage puterea și ideea și el. Cu alte cuvinte e vorba să producă refluxul apelor cari stau să-i inee, în viitor.

3. Cum se poate atinge obiectivul de mai sus? Simplu: provocând dezastre economice și financiare, dând lovituri dureroase intereselor masei, pentru a dovedi că „ideea și politica naționalistă este echivalentă cu năruirea economică, cu suferințele și pierderile multimei.

Iată tema de luptă a minorității evreiești.

Cari sunt, acum, mijloacele de realizare?

Să le examinăm obiectiv.

Evreii sunt, la noi, din vina noastră și cursul împrejurărilor *minoritatea dominantă* a unei majorități parțial robite, dominantă economic și, tocmai prin aceasta, nu departe de a fi *dominantă și politic*, pe căi indirecte. (N'am ajuns încă, din fericire, la guverne „Blum“). Dominanța economică se întemeiază pe datele concrete următoare: majoritatea negustorilor detaiști de utilități curente, imensa majoritate a angrosiștilor, a reprezentanților caselor streine pentru import-export, a intermediarilor și depozitarilor de cereale și alte produse agricole, a personalului de conducere al întreprinderilor industriale ale capitalului strein și „autohton“ (și acestea reprezintă în mare proporție capital evreiesc sau controlat de evrei), bursa și conducătorii principalelor instituții de credit cu cari se finanțează economia noastră, sunt jidovești în imensa lor majoritate.

Iată prima constatare. Ea ne arată că există un *organism* economic formidabil, cu un personal numeros, calificat și specializat, cu un capital imens, și o complexitate de acțiune care pătrunde tentacular până în cele mai intime fibre ale organismului de viață materială a statului, fără să mai vorbim de pătrunderea tentaculelor în aparatul funcționăresc al executivului și în „sistemul nervos central“ de conducere a multor partide.

Aceasta este armata pe care vo aruncă în luptă minoritatea evreiască împotriva unui guvern naționalist. Să mai examinăm, înainte de a trece la concluziile noastre finale, comandamentul, coeziunea și starea de spirit a acestei armate.

Marii financiari evrei de aci și din afara granițelor, marii angrosiști și marii industriași formează o unitate coerentă prin tradiție, interese și interdependențe economice, prin spiritualitatea religioasă și național-evreiască (de altminteri organic interpenetrate). Lumea creștină n'o prea știe, dar o simte, o intuiește. Un mic exemplu concret o poate ilustra însă cu fapte: comercianții și industriașii evrei și *numai cei evrei* au o gazetă economică a lor, scrisă pentru ei, cu toate informațiile economice și financiare *la zi*. Acesta e un *îndreptar pentru toți evreii*. Ab uno disce omnes.

Cum se va comporta această armată economic-politică, din momentul când fiecare își dă seama de pericolul comun? Care va fi spiritul ei de luptă?

Mai e nevoie să insistăm?

Mai rămâne să explicăm, cu puține date și exemple, *felul cum va lupta* această armată.

Ordinea de bătaie e simplă.

Bursa de cumpărare devalorizează materiile prime produse de masa țărănească, (s'a și început).

Bursa dezorganizează comerțul de devize și seamănă panica în acest domeniu, (s'a început).

Angrosiștii și intermediarii în cereale, produse agricole, vin, vite nu mai cumpără. Ordinul s'a executat ostentativ, simultan și eficace pe tot nordul Moldovei, Basarabia și Bucovina, încă de-a doua zi după venirea Guvernului Goga. Efectul începe să se resimtă pe toate părțile țării.

Aceiaș organizție sabotează impozitul, rărește și scumpește materiile de prima și a doua necesitate. Scumpește produsele industriale autochtone. (s'a și resimțit).

Cu aceasta se urmărește sistematic nu numai paralizarea acțiunii guvernului prin presiune economică, ci ca, prin nemulțumirile materiale adânci, create de această activitate să *facu odioasă, în ochii maselor țărănești ideea guvernării naționaliste, spiritualitatea naționalistă.*

Și acesta e numai începutul.

Aceasta e caracterul luptei care se dă. Acestea îi sunt obiectivele.

Cum poate lupta guvernul, ce mijloace, ce șanse de victorie și care ar fi drumul victoriei?

Iată temă a carei dezvoltare și-ar mai avea locul în studiul de față.

El a avut scopul să ne prezinte adversarul, țaria și o parte din mijloacele lui de luptă.

A-ți cunoaște adversarul, puterile și tactica lui de luptă este un avantaj.

Rămâne să le măsurăm și pe ale noastre.

Așa vrea, înainte de a termina, să schițez totuș elementele situației celor 2 puteri față în față: o economie *dirijată* efectiv și eficace a neamului evreiesc, e încuibată și înfiptă în tot organismul de viață materială a statului românec, care afișază ca stat o economie principial liberalistă.

Evreii aplică între ei și pentru ei principiile economiei dirijate strict, consecvent și sever, iar auctm direct contra noastră. Statul în schimb afișază principiul „*liseralismului economic*“, ministrul industriei, un om de mare anvergură spirituală fiind și protagonistul cel mai celebru al acestui principiu. Azi tocmai liberalismului economic și aproape numai grație lui s'a putu înfripa, înfige și consolida organismul de economie, ocultă, dar strict dirijată, evreiască, cu care are de luptat azi pe toate tărâmurile.

Organismul care se confundă cu însăș mironitatea dominantă evreiască, minoritate care a declarat în sinea ei război de nimicire și guvernului și ideii naționaliste, are existența asigurată prin legislația economică liberalistă.

Această singură constatare e de ajuns ca să ne pună pe gânduri.

Regimul naționalist și Clasa de mijloc românească

de ȘT. PENEȘ

Secretarul Centralei Reunirilor

Bucuria de a vedea la guvern un regim naționalist și creștin a fost unanimă. Prea se adâncise prăpastia între interesele și aspirațiunile nației române — făuritoare, apărătoare și susținătoare de stat — și între cruda realitate, pe urma căreia toate izvoarele de bogăție ale țării românești încăpuse pe mâna jidanilor hrăpăreți.

Nația românească, ultragiată și nedreptățită, trebuia să primească satisfacție deplină, pentru că așa cer interesele superioare de stat, și pentru că așa pretinde opinia publică.

În seara zilei de 28 Decembrie 1937 s'a produs hotărârea mult așteptată. Fostul guvern dându-și dimisia, M. S. Regele a încredințat pe dl Octavian Goga, cu formarea guvernului, care

încă în acea seară a depus jurământul de credință.

Declarațiile guvernului naționalist, făcute la radio, presei și în adunări publice, sunt categorice, și îndreptățesc pe orice român să nădăjduiască în timpuri mai bune. Suprimarea gazetelor jidovești, scrise în românește: *Adevărul*, *Dimineața* și *Lupta*, confiscarea permiselor de liberă circulație pe CFR a gazetarilor jidani, măsurile luate pentru anularea brevetelor de beuturi spirtoase și produse C. A. M. aflătoare în mâna jidanilor; scoaterea din mâinile jidanilor a distribuției produselor monopolizate, ieftenirea transportului pe CFR, și desființarea cartelurilor, ieftenirea articolelor monopolizate și revizuirea cetățeniilor sunt mă-

suri — de mult cerute de nația românească — care ne îndreptățesc a crede, că, în cele din urmă, a sosit timpul, ca această nație să fie repusă în drepturile ei de stăpână în țara românească.

Clasa de mijloc, de limba și legea românească; cea mai năpăstuită, cea mai umilită și cea mai neglijată dintre toate păturile sociale ale țării, de către stăpânirile trecute, este cu siguranță, cea mai îndreptățită, la o deplină satisfacție, atât morală, cât și materială.

Satisfacția morală trebuie să i se dea prin faptul că organizațiile ei profesionale federalizate în Centrala Reuniunilor de meseriași, comercianți, industriași și muncitori români din România, cu sediul în Cluj, încadrată în legea meseriilor publicată în Mon. Of. No. 99 din 30 IV, 1936, la art. 188 — trebuie îmbrățișată cu toată căldura de actualul regim, trebuie făcută viabilă, și încredințată cu atribuțiuni de ordin profesional, cultural și moral în toate comisiile și consiliile cari se ocupă cu chestiuni meșteșugărești, muncitorești, funcționărești sau negustorești, și să fie chemată a conduce, dirija, și controla Camerele de Muncă, apoi Camerele de Comerț și Industrie și instituțiunile dependente de acestea.

Satisfacția materială, trebuie să i se dea prin faptul că toate concesiunile și privilegiile deținute până acum de jidani, cum este distribuția tutunului, timbrelor, sării, alcoolului și altor articole monopolizate, să fie date comercianților români, permisele de import și export tot asemenea, furniturile și lucrările autorităților și ale instituțiunilor publice să fie acordate exclusiv meseriașilor și comercianților români, cu derogare dela dispozițiunile legii contabilității publice.

Creditele Băncii Naționale să alimenteze întreprinderile românești, nu pe cele streine. Noul autorizații pentru exercitarea ocupațiunei de comerciant și meseriaș să nu se acorde neromânilor, atâta timp, cât numărul profesioniștilor români, nu a ajuns proporția de 80 la sută pe țară.

Guvernul naționalist, de azi, în frunte cu dnii Octavian Goga și A. C. Cuza, având scris pe frontispiciul programului de acțiune idealul: *România a Românilor*, va trebui să lupte hotărât, statornic și plin de curaj pentru înfăptuirea acestui frumos ideal, având tot concursul clasei de mijloc de limba și legea românească, și al întregii opinii publice, conștiente, care

deasemenea însătoșază, de mult amar de vreme, pentru validitatea drepturilor lor, uzurpate de venetici streini fără suflet și fără Dumnezeu. Luptăm cu toții — Români tineri sau bătrâni, bogați sau săraci, dela orașe sau dela sate — pentru izbânda idealului „*România a Românilor*”.

REVISTE

Vestitorul, organul eparhiei unite dela Oradea, nr. 2 din anul acesta, aduce un frumos omaj Stăpânului său I. Psf. Valeriu Traian Frențiu, la jubileul de 25 ani al episcopatului său, omaj împodobit cu portretul din diferite vârste al sărbătoritului, și chipul mai multor biserici frumoase, clădite de I. P. S. Sa, ca o salbă de mărgăritare adusă Eparhiei. — În acest număr festiv găsim și o mențiune despre Moldova născutul colaboratorului nostru P. Dr. Ilie Dăianu. „Rămânând la liniile mari ale orizonturilor noastre istorice — zice — autorul îl pune pe Moldovănuț alături de Intemeietorul Blajului și al politiceii românești, vlădica Inochentie Micu Klein. De aici și adăogirea poreclei de „Micu” la numele adevărat al eroului Ion Micu Moldovan...”

**

„**Țara Bârsei**” No. 1 anul IX. Ianuarie, Februarie 1938, de sub direcț. Dlui Prof. Alx. Banciu. cu un bogat material. Dl. Ioan D. Condurache sfârșește remarcabilul său articol despre „Diplomații Români în trecut. Din materialul bogat și select, remarcăm „Frățuri de viață”, navelă de Elizabeta Hențiu; poezii, de Ecaterina Pitiș, Aurel Marin, Dimitrie Danciu, Gheorghe Banu; studii, dări de seamă etc.

**

„**Gând Românesc**.” An. V. Nov. Dec. 1937. No. 11212, cunoscuta Revistă Clujană, revistă de gândire, literatură, istorie și informații, scrisă de elita intelectualilor români din capitala Ardealului, Ar fi să analizăm bogatul material. Ne având posibilitatea de a o face, îndemnăm cetitorii noștri ca să-și procure această revistă de prima utilitatea. Lei 30 ex. Cluj, Calea Regele Carol II. No. 14.

**

„**Straja Neamului**”, anul I. No. 8 Dec. 1937. Organ al „Ligii Culturale” secția dintre Prut și Nistru. Apare la Chișinău în Basarabia. N-rul ce am primit cuprinde o serie de articole cu subiecte religioase și cu subiecte de gospodărie specială basarabeană, dovădind din partea autorilor intense preocupări pentru ridicarea spirituală și națională a fraților noștri dintre Prut și Nistru.

Ordinea așezării articolelor, în paginile revistei, este în funcție de condițiuni tehnice.

*

Revista apare la 20 a fiecărei luni. Colaboratorii sunt rugați să ne trimită manuscrisele până la 10 ale lunii, spre a putea fi publicate. Toți câți împărtășesc credința noastră, găsesc între noi un loc de muncă.

*

Căutăm colaboratori și corespondenți în toate orașele din țară. Acei cari doresc să colaboreze cu noi, sunt rugați să scrie directorului revistei.

*

CRONICI

EROII NOȘTRI

Răbojul vremii...

— 13 Ianuarie 1938 —

Pe fuiorul ei vrăjit, vremea a înodat încă un an...

Da! Exact un an, de când Moța și Marin, eroii Crucii, ucenici ai lui Hristos și arhangheli ai unui neam, au trecut în veșnicie...

Dar au trecut cu aureolă de martiri și încunu-nați cu slovă de istorie.

Jertfa lor: e sublima lepădare de sine, e minunea trăită, simțită, ruptă din pătimirea cea de bună voe a lui Hrist „Care S'a dat pe Sine!...”

Așa, și ei.

Cu trupul au murit; dar sufletește sunt isvor de slavă, de reînnoire, de purificare, a unui neam.

Au murit, dar trăiesc intens în noi.

Fluviul de viață, pe care darnici l-au vărsat în matca de gânduri a acestui neam, — oropșit și adânc înșelat, prin minciună, meschinărie, — a topit toată ura, vrajba, parada de trufie și lupta lașă de club le-a topit, precum topește ochiul de foc al soarelui, zăpada primăverii.

Jertfa lor, a topit toate, în torentul naționalismului adânc creștin — care și-a croit înainte drum nou în veac, trecând peste bolta trădării, peste turma leproasă a lui Israil — croindu-și drum în veac, cu limbă de istorie scrisă de mâna soartei.

„Naționalismul astăzi e la cârma țării...”

Așa dar, biruința a venit!

Dar noi nu uităm nici când, că toată flacăra gândului și toată puterea faptei de aci ne-a venit.

Din prinosul urcat spre ceruri.

Din jertfa proaspătă și dezinteresată a lui Moța și Marin,

Nimbul ei de lumină, pătrunde vijelios, implântând chipul de foc al Arhanghelilor — Moța și Marin — până și în cel mai întunecat suflet de Român, lipsit de sentiment și secat de dreaptă judecată, — purificându-l, animându-l, dându-i puteri cari îl ridică, de-asupra pământescului și-l fac gata de jertfă, de învoire, de înălțare spre cele de sus, spre Ceruri, spre Dumnezeu...

Da așa este.

Și silogismul cel mai puternic, care pledează la slujba acestei idei, este triumful naționalismului având drept concluzie, unificarea într'un gând și o simțire, a inimii tuturor Românilor.

Și, se poate minunea.

Căci duhurile lui Moța și Marin, pătrund în toate și supraviețuiesc peste toate. Lumina lor nu poate fi nici când întâmpinată de paliditatea de mort a apusului.

Ea e viață, e răsărit, e soare.

Străfulgerați până'n cele mai ascunse cute ale sufletului nostru, și fiind sinceri cu noi înșine, nu putem să ne mascăm conștiința.

Noi toți am trăit patimile neamului românesc, după care a urmat răstignirea — celor mai vrednici fii a acestui neam, cari au populat, închișorile umede și reci — după care avea să vină moartea acestui neam, care îl târa în afundul uitării... dar ea — moartea neamului — a fost mai puțin crudă decât o prevedeam. S'a mulțumit numai cu doi arhangheli — Moța și Marin — care au anticipat moartea neamului.

Fulgerul lor de moarte, a intimidat moartea nesățioasă. Vălul misterului și mireasma jertfei o am cuprins, a ezitat o clipă — și soarta neamului s'a grăbit, aducând, cum era și natural, după răstignire și moarte, nu prăbușirea ci „unirea neamului...”

Hotărit lucru!

Cine n'a trecut prin suferință, deci prin patimă, acela nu s'a oțelit — e nevrednic — iar de n'a fost răstignit, e tributar vieții — deci nu e creditor — și în consecință nu va vedea învierea.

Învierea lui și a neamului.

Dar „Domnul Cerurilor, Dumnezeuul Țărilor și Dumnezeuul părinților noștri” s'a îndurat de noi.

Am văzut minunea. Minunea arhanghelilor noștri — morți pe pământul Spaniei, întru frățietate „pentru Cristos și pentru Cruce”.

Și roata vremii se mișcă înainte. Și spița ei aleargă vertiginos.

Dar totuși...

Doar un an s'a scurs de-atunci. Dar ce însemnează un an în Carul timpului, față de milioanele dureros de multe ale anilor, care s'au topit în marea veșniciei.

Dar jertfa lui Moța și Marin — ca un răsărit de soare, se proiectează însângărândă, cu culoarea trandafirului, înbușorât al victoriei, — în marea veșniciei; strălucește pilduitor peste umbra anilor, mai departe, mai departe.

Iar numărul celor care se'nfioară de jertfa lor tot crește.

Și victoria finală, cu pași repezi, se apropie.

Darul lui Dumnezeu e cu noi, iar lumina celor doi martiri ne călăuzește pașii... Dtru. S. Chițu.

CĂRȚI-REVISTE

„Revista Inst. Soc. Banat Crișana”. An. V. No. 19—20, Iulie-Dec. 1937. Revistă de știință, de luptă și de afirmare românească. Apariția acestei reviste în capitala Banatului face cinste intelectualilor români din acea regiune și umple un gol mult simțit, care ar trebui să dea de gândit tuturor acelor cari, în diferitele capitale ale provinciilor, se ocupă de probleme similare și totuși nu dau semne de viață în publicistica noastră. Remarcăm activitatea „De puericultură” de Dr. Ionel Adam; „Pierdem și pământul”, articol de documentare și de durere românească al lui Ioan Negru. „Din Insemnări”, pentru a reda o idee cât de vagă despre importanța acestei reviste, ar fi să reproducem pasagi întregi. Atragem atenția cititorilor noștri asupra importanței acestei publicații. Sunt pilde demne de imitat.

**

„Dimândarea”, revista fraților noștri Macedoneni, No. 7, din Dec. 1937, cu articole de Ion Foti, Nuși Tulliu, V. Diamndi, și poezii de I. U. Soricu, etc. Dl. Nuși Tulliu dovedește puterea s'a de gândire și de afirmațiune. Dl. Dimitrie P. Pascu atinge chestiunea colonizării în articolul „O politică de Colonizare”. Ne surprinde că redacția acestei remarcabile reviste, de care ne-am ocupat din primul moment, nu se sesizează de articolele noastre despre colonizarea Macedonilor, pentru care, ca Macedoneni, sunt primii interesați și care, pe lângă aceasta, este o problemă gravă pe stat de care orice român trebuie să o aibă la inimă și să contribuie la rezolvarea ei.

**

„Școala Noastră”, revistă lunară de educație, cultură profesională și afirmare națională, Zălău an. 14. No. X. Dec. 1937, sub direcția eminentului om de școală, D. Mărgineanu. Atinge o serie de importante probleme de breaslă. Ca conținut și ca putere de animațiune și culturalizare profesională, această revistă poate fi dată model pentru publicațiunile similare.

**

„Invățătorul Bănățean”, organ oficial, al asociației învățătorilor din jud. Severin, sub conducerea Dl. Pavel Jumanca. E o publicație de școală care denotă o mișcare vie de afirmare de breaslă și națională a învățătoarei bănățene.

**

„Curierul”, redactor Nicolae N. Petra. Apare la Sibiu, Str. Câmpului No. 1. E un organ de luptă aprigă românească, scris cu mult avânt de oameni cari dau dovadă că sunt prezenți pe câmpul de luptă, pentru națiune și problemele ei capitale de viață.

**

„Graiul Școlăii.” An. IV. Dec. 1937, organul asociației învățătorilor din jud. Turda. Deși se anunță ca un organ învățătoresc, revista, pe lângă materialul de breaslă, cuprinde și articole de interes general. Ea se citește cu plăcere și e de un real folos pentru cei ce se interesează de creșterea generațiilor de mâine.

**

„Grădina Mea”, revista clujană de specialitate, sub direcția eminentului prof. univ. Al. Borza, acela

care a înzestrat Clujul cu o grădină botanică care poate fi dată de model. Ultimul număr primit la redacție, e pe Dec. 1937. Orice român trebuie să se puie în curent cu bogatul material de specialitate ce se publică în această revistă care, deși în proporții și în format modest, prezintă o importanță de primul ordin. Revista nu se mărginește însă numai la punerea în curent a cetitorilor, cu tainele naturii; ea publică și articole de interes general, ceace ne arată că redactorii ei își dau seama că știința, utilul, credința și avântul se îmbină și formează acelaș tot.

„Sfarmă Piatră”, în ultimile numere primite la Redacție continuă aceeaș luptă viguroasă pentru afirmarea românismului și însănătoșirea moravurilor publice și politice din această țară. Este voinicul nostru tovarăș de luptă. Il avem la inimă. Nu putem reproduce din articolele sale. Ar fi să le copiem în întregime. Revista trebuie citită și răspândită. Totuși, pentru actualitatea lui, nu ne putem reține de a nu menționa următorul pasagiu din articolul Dlui P. M. Vizirescu: „Spiritul demonic al lui Izrael a lucrat la acapararea puterilor lumii și prin aceasta a stăpânit popoarele. Când ni se spune nouă, azi, din partea prietenilor, a neamurilor, a celor care ne-au purtat vr'un interes sau nu ne-au purtat nici-unul, „Nu e voe”!, se demască toată urzeala criminală care lucrează împotriva națiunilor. Să piară toate popoarele lumii, principalul e să fie salvat Izrael! Este ultimul imperativ al umanitarismului evoluat prin cultură și civilizație”.

**

„Vulturul Ardelean”, singura publicație umoristică, care ne parvine la redacție. Apare la Oradia, sub Direcția Dlui Dr. Justin Ardelean, No. 1 din 1 Ian. 1938 cuprinde un bogat și talentat material umoristic, despre care a trebuit să ne ocupăm, pentruca să ne ia sub specială protecție. Căci, după vorba „Vulturului”:

După ce gătai cu vorba, apucă să-mi povestească,
Cum în lume poate omul mai fericit să trăiască,
Și cum apoi după moarte poate să ajungă 'n rai,
Nu în munca infernală, în iadul cel plin de vai,
Unde numai acei oameni vor ajunge în catlan,
Cari nu vreau să aboneze la „Vulturul Ardelean”.

**

„Vestul Medical” an. IV. No. 1, Ian. 1938, sub direcția Dlui Dr. L. Glăvan. Apare la Oradea, Bulevardul Reg. Ferdinand No. 31. Cu acest număr revista intră într'al patrulea an de regulată apariție. „Scopul revistei noastre a fost ca, cel ce va lua-o în mână, s'o răsfoiască, să-și facă o slabă idee despre ceea ce este la noi, mai ales dacă n'a avut prilejul să vadă instituțiile acestei regiuni și cum se lucrează în ele”. Așa ne spune dl. Dr. Glăvan în ultimul număr. Domnia Sa e modest. Revista prezintă o mare utilitate, nu numai pentru specialiști. Ea se citește cu plăcere și cu folos de orice laic. Probleme ca aceea a „Cancerului”, tratată de Dr. Severeanu în No. de față și alte similare din acest număr și din întreaga serie, se popularizează, făcând în acelaș timp și educația marelui public cititor, cu privire la chestiunile sanitare.

Redactor responsabil: IOAN COLFESCU.

Cenzurat.

PRESA DIN PROVINCIE

E anima neamului. Am dori să ne ocupăm de fiecare organ în parte, pentru a demonstra acelaș adevăr, că nu locul ci omul, fapta lui, ceea ce trăește și fermentează prin el este a se lua mai pre sus de toate în considerațiune. Citind ziarele cari apar în diferitele părți ale țării, îți dai seama de pulsul ei. Și trebuie să constatăm că, pe lângă ziarele de partid, cari își mai păstrează în unele părți preponderența, presa propagatoare a lumii celei noi, presa de renaștere națională, de fermentațiune și de purificare, este din ce în ce mai frecventă, mai conștientă de rolul ei capital și mai îndrăzneată, ceea ce ne dă dreptul să afirmăm că poprul nostru are eminente calități, pe cari le polarizează scriitorii și publicistii spre cea mai mare glorie a lui.

Dăm mai jos note scurte, atât cât ne permite spațiul de care putem dispune, despre ziarele cari ne-au sosit la redacție în ultimul timp.

„Gazeta Cărților“, anul VII, No. 13--14. Ultimul număr ce ne-a sosit ne aduce, ca de obicei, un bogat material în legătură cu propagarea culturii prin mijlocul cărții. Menționăm articolul de documentare și amintire duiosă, scris de directorul ziarului, dl D. Munteanu-Râmnic, despre reposatul profesor V. Bogrea, dispărut înainte de vreme.

Reproducem pentru actualitatea lui pasagiul luat dintr'o lucrare a răposatului profesor: „Dela străbunii Romani e ancorat în sufletul popular simțul dreptății și al ordinii — ordo romanus — cași armonioasa îmbinare a libertății și a autorității. Mare și neprețuit „talant“ pe care cea mai simplă chibzuință gospodărească ne povătuiește să-l înmulțim prin educație, iar nu să-l risipim și să-l lăsăm să ruginească“.

Dl Munteanu-Râmnic scoate în evidență, în mod luminos și documentat personalitatea multilaterală a omului de cultură care a fost Vasile Bogrea.

Articolele „Sarmiseghetuza“, de dl prof. Petrescu-Sava și „Sufletul Cărților“, de dl prof. Aurel G. Stino, le relevăm pentru actualitatea lor științifică și documentară.

„Ecoul“, apare zilnic la Arad sub direcția dlui Constantin I. Ștefănescu. E un organ de luptă și afirmație românească.

„Foaia poporului“, bătrâna gazetă a d-lui Nic. Bratu, apare la Sibiu, în fiecare Duminecă, cu un bogat material pentru săteni.

„Gazeta“ dela Satu Mare, de sub direcția dlui Gavril Gavrițaș, apare zilnic și este în anul al III-lea. Ar fi de dorit ca dl Gavrițaș, pe care îl cunoaștem ca bun român și ziarist, să dea un ritm mai viu acestor gazete, care ar putea juca un alt rol acolo la granița de vest.

„Graiul Maramureșului“, anul al VI-lea, apare săptămânal la Sighet, susține cu multă inimă românească interesele locale și ale neamului. Reproducem din articolul dlui Gh. Dăncuș Nișoreanu, vorbele pline de curaj:

„Ce-i de făcut? Eu am ajuns la o convingere fermă. Atâta timp cât Maramureșenii, demni și curaji la suflet, atât tineretul cât și cei mai în vârstă, nu vor forma un singur bloc și nu vor uza de orice mijloace pentru înlăturarea ticăloșilor, atâta timp cât nu se va crea o vendetă maramureșană pentru pedepsirea tuturor acelor cari trădează Maramureșul, atâta timp cât nu vom fi capabili de jertfe și nu vom avea și noi eroii noștri, Maramureșul nu va putea fi salvat și înălțat“.

„Gorjanul“, anul al XIV-lea, sub direcția dlui Jean Bărbulescu, apare de patru ori pe lună la Tg.-Jiu, foaie bogată în material și scrisă cu nerv.

„Glas Românesc în Regiunea Secuizată“, anul al VII-lea, apare la Odorhei, sub direcțiunea românului de inimă Oct. M. Dobrotă, promovând cu vigoare lupta românească pentru afirmarea românismului. În No. 235, dl Dobrotă scrie între altele:

„...recunoscându-se dreptatea și oficial, s'a realizat o operă românească în județ, care este fără pereche, aducându-se învățători români, notari români, funcționari români, preoți români și clădindu-se biserici românești. Acest rezultat vizibil se datorează exclusiv idealismului nostru și perseverenței noastre, cu care am știut să luptăm, peste zimbetele și neîncrederea tuturor.“

De câte ori am strigat: „Treziti-vă la realitate!“ De câte ori am pretins preoți și învățători români, și cât de neclintiti am fost în strigarea după biserici românești!

Toate le avem, fiindcă noi n'am cedat, făcând să se înțeleagă dreptul nostru istoric!

Astfel numai, am putut birui!“

Victoria lui e victoria noastră. Ne-am ocupat și altădată de el. E un animator de primul ordin.

„Ideia Națională“, anul al V-lea, apare la Buzău, sub direcțiunea neînfricatului român, N. N. Manolescu, cu un bogat și variat material, interesând variatele ramuri de afirmațiune românească. Urmărim acest ziar de câțiva ani și am constatat cu mare satisfacție că inima românească a directorului și colaboratorilor săi, i-a determinat o continuă ascensiune, făcând din el un organ indispensabil de luptă dâră în ogorul vieții naționale. Reproducem dintr'un număr la întâmplare: „În Legiune intră numai cei curaji, cei viteji, cei cu credință, și cei gata de jertfă și de moarte“.

„Națiunea“, dela Reșița, ziar de înfrățire națională și de susținere a elementului românesc, este în al VI-lea an de existență. Constă să lupte cu dârzenie pentru marele interese naționale și contitue în regiunea înstrăinată în care să găsește o faclă națională de primul ordin.

S'a primit la redacție: „Bulgarii din Basarabia de Sud“, de D. W. Mincev, tipărită la „Grafica Modernă“. Str. Sc. Vârsner 9, Constanța.

„Sat Sărac“, versuri de Mircea Georgescu, Craiova. Tip. „Ap. Națională“. 1937.

Redacția și Administrația revistei „România Eroică“

Cluj, str. Vasile Goldiș 18/b - Telefon 14-89

Plata abonamentului e o obligațiune, dela care nimeni nu se poate abate. Noi dorim ca distinșii noștri cititori să ne învâluie în aceeaș dragoste. în care îi învâluim noi. De aceea îi rugăm să fie atenți:

Cei ce nu înțeleg a se abona, să restituie imediat numerile primite; iar cei abonați, să ne trimită abonamentul cu urgența posibilă sau să facă față Chitanțelor ce trimitem prin poștă, restituirea căroră, ne face pagube, pe cari, cu părere de rău, va trebui să le punem în sarcina celor ce nu le onorează.

Peiru Alicuciu

noul magazin românesc, CLUJ, str. Regina Maria 44

Vinde cu prețurile cele mai avantajoase: **mașini de scris, mașini de cusut, biciclete, motociclete. - Articole electro-mecanice. - Patefoane, plăci, etc.**

Atelier pentru reparat mașini de scris, cusut și electricitate

ABRUDAN VASILE

Cel mai mare depozit de automobile de ocazie, motoare și piese de schimb pentru orice marcă. - Singurul comerciant român în această branșă.

Cluj, Calea Regele Carol al II-lea, Nr. 31

PERLOTT Pastă de dinți
apă de gură
praf de dinți

sunt preparate unice
cu acțiune biochimică

Blănărie românească
Iuliu Manea
- Cluj, str. Matei -

Mare asortiment de blănuri.
Serviciu prompt și conștiincios.

„Scânteia“ din Gherla, revista lunară, științifică și de folklor al elevilor dela gimnaziul „Petru Maior” și Liceul Comercial din localitate, cu nr. 1—2 din Ianuarie, își începe al 11-lea an de existență. Dl. prof. Emil Precup, harnicul ei Dir., se poate felicita de rezultatele muncii sale. Acum, în pragul celui de al 11-lea an, poate arunca cu mândrie privirea înapoi, să privească scânteerile generațiilor scurse în cei 10 ani și să ne spuie „Să sprijinim activitatea străjerească, care în scurtă vreme va creea oameni noi într'o Românie nouă și fericită”. Cu nr. 3—4, Martie—Aprilie 1940, „Scânteia” pornește cu aceeași vigoare pe același drum. Domnul Precup poate fi dat drept pildă ca director de școală, căci pomul se cunoaște după roade.

—o—

„Credință și Muncă”, revista Stolului de Străjeri dela Șc. Norm. din Cluj, anul II, nr. 1, ne aduce dovada muncii ce se desfășoară la această școală și a roadelor ce se obține în creșterea viitoarei armate culturale care va activa în largul țării românești.

—o—

„Neamul Românesc Pentru Popor”, nr. 8, 15 Aprilie 1940. Ne aduce art. D-lui N. Iorga: „Oamenii de jertfă”. Reproducem:

„Norvegienii, din depărtata Miazănoapte, sunt un vechiu popor de viteji, cari pe apele reci ale acestui capăt de lume au trecut de atâtea ori biruitori, aducând cu dânșii prada isprăvilor lor îndrăznețe. Acești regi ai lor de acum o mie de ani duceau pe valurile Mării sălbatice luntri în stare să infrunte vijeliile.

Aceștia nu sunt capete plectate, și care a crezut că ei se vor închina înaintea puterii, a văzut repede că se înșeală.

În frunte cu regele aleargă din toate colțurile zdravenii țărani, plutași fără frică, să se lupte până la cel din urmă om.

Încă o învățătură care se dă lumii!”

—o—

„Plaiuri Săcelene” nr. 3 Martie 1940, al D-lui Victor Todoran, ne aduce material nou sub iscăli-turile D-lor Victor Todoran, „Intors de pe zonă”, V. Hondrilă, „Toamna la Munte” etc.

—o—

„Vatra” dela Craiova nr. 1, 30 Martie 1940, publică între altele interesante pagini postume din G. Vâlsan: Munții din apusul României și importanța Carpaților pentru neamul Românesc.

—o—

„Marea Noastră” a Ligii Navale Române pe Februarie 1940, închină un nr. special amiralului Ion Coandă. Amiralul Coandă, mort de curând, și-a recoltat mari merite în organizarea marinei noastre, pentru cari foștii săi camarazi și-au exprimat recunoștința cu ocazia trecerei sale la cele veșnice. În nr. 2—3, Febr. 1940 „Marea Noastră” ne prezintă pe noul vicepreședinte al Ligii Navale Române, amiral-adjutant N. Pâiș și o serie de articole de specialitate cu un cuprins variat și plin de învățăminte.

—o—

„Gazeta Cărților” își continuă viguros activitatea-i culturală. În nr. 13—14 Febr. 1940 citim: „Este și un război al cărților”, de Munteanu-Râmnic; „Corvinii și biblioteca lor”, de Aurel A. Mureșan; „Tricentenarul Tragediei „Horace” de Corneille, de Aurel Gherghe Stino etc.

—o—

„Observatorul”, confratele nostru dela Botoșani, face un popas în cariera sa de 7 ani, la nr. 100. Reproducem din articolul de fond, plin de adevăr, de folositoare învățăminte și de energice îndemnuri:

„Numai cei călăuziți de un ideal, îndrăgostiți de această indeletnicire și cu o putere uriașă de muncă, reușesc să ducă la bun sfârșit opera începută. Îți trebuie perseverență, inițiativă, curaj, de a înfrunta adversitățile, trebuie să faci jertfe materiale, să muncești fără a urmări recompense. Numai astfel vei putea reuși, vei putea asigura apariția unui ziar”.

Tot cu acest număr „Observatorul” serbează 10 ani de activitate gazetărească a colegului, Gheorghe D. Runcu.

Ne asociem din toată inima la ambele serbări. Am urmărit activitatea „Observatorului”. Munca desfășurată și calitatea ei denotă valoarea etică, tenacitatea, puterea de muncă și de afirmare pe teren a conducătorilor ziarului. Urăm ziarului, confratelui Runcu, cași celorlalți distinși și viguroși redactori, ani mulți de rodnică muncă.

—o—

„Conștiința Națională”, din Craiova, de sub direcția energicului nostru amic, Dl. Grigore Bran, continuă a duce lupta de afirmare românească în capitala Banilor, învingând cu tenacitate greutatea timpului.

—o—

„Viața Cooperativă”, anul al treilea, nr. 7, Aprilie, ne vorbește despre greutatea cooperăției. E o publicație de un vădit folos, dată fiind importanța cooperăției pentru refacerea economică a elementului autohton.

—o—

„Tribuna Basarabiei”, nr. 269—270, Aprilie 1940, solia provinciei de peste Prut, ne aduce, ca de obicei, un bogat și variat material.

—o—

„Ținuturi Secuizate”, nr. 82, Aprilie 1940, continuă cu vigoare lupta de afirmare a românismului în secuime.

—o—

Ne rezervăm plăcerea de a vorbi despre celelalte organe de publicitate ce ne sosesc, în alt număr și regretăm că lipsa de spațiu nu ne permite ca să relevăm, după cum se cuvine, meritele confrăților noștri.

Dnii abonați cari au primit foi de vărsământ la oec sunt rugați să le completeze și să le predea oficiului de postă respectiv, pentru că să nu fim nevoiți a le sista trimiterea revistei.

Dnii abonați, în curent cu plata abonamentului, odată cu nr. viitor, vor primi tabla de materii pentru anul III al revistei.

Cercetați Magazinul:

„Comerțul Românesc

-Comroman-“ A. R.

Secția Ștose și Textile.
Asortiment bogat.
Mărfuri garantate.

Cluj, Str. Regina Maria Nr. 3

Petrol Egger

oprește mătreața
și căderea
părului

Cooperativa „LAPTELE“

Cluj, Calea Regele Ferdinand 72

vă oferă un

LAPTE IGIENIC PĂSTEURIZAT

Serviciu de distribuție la domiciliu
Garantat prin control medical

D. SELĂGEAN

Cluj, Str. Regina Maria 44

TELEFON: 14-45

Vinde cu prețurile cele mai avantajoase:

Articole electro-mecanice, Candelabre,

Radio, Biciclete, Motociclete,

Mașini de scris, Mașini de

cusut, Patefoane, Plăci,

etc., etc.

Reparațiuni în cele mai bune condițiuni.

Haine de piele ofițerești. Mare echipament.

Rucksack-uri. Boțanci de munte și turism.

Calitate superioară; modele noi
găsiți eficient la depozitele de vânzare
ale fabricilor

D. MOCIORNIȚA

din București, Cluj, Brașov, Ploiești, etc.

Atențiune!

Atențiune!

Pentru întreținerea încălțămintei și lustru frumos
cereți pretutindeni **Crema — Ceara — Unsori — Mociornița**

Produse garantate

Produse garantate.